

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Liepa — July 31, 1964

Nr. 88

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

"SANKCIJOS" PRIEŠ CASTRO

15 BALSŲ PRIEŠ 4 LOTYNŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ ORGANIZACIJĄ NUTARĖ NUBAUSTI CASTRO UŽ KĖSINIMĄSI NUVERSTI VENEZUELOS VALDŽIĄ IR NUTARĖ... NUTRAUKTI DIPLOMATINIUS IR PREKYBINIUS SANTYKIUS, KURIŲ JAU SENIAI NETURI. — MEKSIKA, ČILĖ IR BOLIVIJA PRISIBIJO. KAD TAI GALI PAKENKTI JŲ "KAIRUMO" AU-REOLEI, KURIS LAIKOMAS VIENINTELIŲ VAISTU NUO VISŲ BLOGYBIŲ.

Vytautas Meškauskas

Amerikos valstybių OAS konferencijos, kuri turėjo nutarti sankcijas prieš Kubos Fidel Castro, išvakarėse pastarasis klausė, kuri iš tų valstybių jam drįs po kaku parišti varpelį? (Žiūr. Dirvos liepos 20 d. Nr.). Ir iš tikro, jei toje konferencijoje jam ir buvo parištas bet koks varpelis, tai tik simboliskai. 15 valstybių balsavo už diplomatinį ir ūkinių santykių su Castro Kuba nutraukimą, bet jos tų santykių jau kuris laikas nebeturi. Tuo tarpu keturios likusios valstybės, kurios tokias sankcijas dar palaiko, balsavo prieš. Tai Meksika, Čilė, Urugvajus ir Bolivija. Tikimasi, kad trys pastutiniosios valstybės pasiduos bendram spaudimui ir ilgainiui tokius santykius nutrauks, juo labiau, kad jų prekybos apimtys su Kuba nėra joms reikšminga. Daugiau abejojama dėl Meksikos.

Meksikos vyriausybė laikosi principo, kad nereikia kiltis į kitų kraštų reikalus. Juo ji teisingo savo balsavimą prieš sankcijas, nors Venezuela buvo patikusi pakankamai rimtų įrodymų, kad Castro norėjo nuversti jos valdžią. Tokią subversiją 15 Amerikos valstybių palaikė agresija, prieš kurią reikalingi bendri žygiai. To fakto akdvaldoje Meksikos argumentas nėra visai stiprus.

Reikia atsiminti, kad Meksika, iš dalies Bolivija, nors ir nėra komunistų valdoma — komunistai ten kartais sodinami į kalėjimą, — tačiau jos vyriausybė laiko reikalingu pabrėžti savo "kairumą". Valdantieji partija ten taip mo-

ka susitvarkyti, kad rinkimus vis laimi jos išstatytas kandidatas. Faktiškai yra taip, kad valdantis prezidentas pasirenka kandidatą, kuris ir būna liaudies patvirtintas. Atrodo, kad šiuo atveju Meksikos vyriausybė jaučia, kad jos priešinimasis prieš sankcijas bus populiarius krašto viduje, kaip pasiūlymas prieš Washingtono diktavimą, nors iš tikro byla buvo iškelta Venezuelos, kurios vyriausybė irgi yra... į kairę nuo centro.

Kalbant apie "kairumą" reikia pastebėti, kad ne tik kairie Valstybės Departamento atsakingi pareigūnai, bet ir privatus asmenys yra tos pažiūros, kad tik kairiosios vyriausybės galinčios Lotynų Ameriką išgelbėti nuo komunizmo. Taip, pavyzdžiui, šį pirmadienį prėlatus William J. Quinn, katalikų labdaros organizacijos NCWC lotynų Amerikos biuro vienas direktorių, pareiškė Chicagoje:

"Išgelbėjimas gali būti rastas į kairę nuo centro. Nė viena dešinė partija neturi jokio šanso."

W. J. Quinn daugiausia dėmesio kreipė į Čilę, kur dėl įtakos valdžioje grumiasi komunistai ir kairieji krikščionys demokratai. Ten rinkimai įvyks rugsėjo 4 d. Išgelbėjimą kairėje esą galima rasti todėl, kad kairieji reikalauja smarkios socialinės, žemės bei nuosavybės reformos ir planavimo, kaip žmonės galėtų susirasti sau darbo".

Tik tokio nusistatymo tikintieji politikai gali išgelbėti Ameriką nuo bedieviško komunizmo.

Bet kodėl Lotynų Amerikoje taip skubiai reikalingos reformos? Dėl to, kad medicinos pažanga taip sumažino mirtingumą kūdikių ir vaikų tarpe, kad gyventojų prieauglis pasiekė tokios spartos, jog ūkis nepajėgia juos tinkamai aprūpinti. Paprasčiausias atsakymas į tokią padėtį būtų gimdymo kontrolė, nes modernaus žmogaus pareiga yra ne tik didinti savo giminę, bet ir duoti savo vaikams tam tikrą auklėjimą ir išmokslinimą, ką labai sunku padaryti, turint gausias šeimas. (Ta pati problema sunkina ir pačių JAV rasinę problemą).

VIRŠUJE: Amerikos Lietuvių krepšininų rinktinė liepos 14 d. buvo iškilmingai priimta pas Sydneyje miesto burmistrą. Reikia pastebėti, kad Sydneyje miesto rotušėje tokios iškilnės buvo surengtos pirmą kartą ir tokio priėmimo ir respekto iš australų pusės ir taip viešai lietuviai niekad negalėjo tikėtis. Priėmimo metu visi svečiai buvo pavaišinti. Dalyvavo virš 100 asmenų.
E. Karpavičiaus nuotrauka

Tačiau populiarinimas ar dovanų dalinimas gimdymo reguliavimo priemonių iki šiol susitikdavo su smarkiu Katalikų Bažnyčios pasipriešinimu. Šiuo metu šis klausimas yra plačiai diskutuojamas katalikų teologų tarpe ir tikimasi ankstyvesnį pažūrį liberalizavimą.

Pažiūra, kad tik kairieji gali išgelbėti žmoniją ir krikščionybę, kuri privėdė ir prie "į kairę nuo centro" vyriausybės sudarymo Italijoje, mano nuomone nėra teisinga. Kaip nedalinis krašto turtas, jei jo per mažai, o vis tiek bus per mažai. Iš kitos pusės daugelis turtingų valstybių, kaip Brazilija, visų pirma yra reikalingos tvarkos, paskatinančios privačią iniciatyvą, tada viskas savaime susitvarkytų. Žinoma, ne be to, kad kai kurie sluoksniai ilgesnį laiką vistiek dar skurstų. Tačiau ir Sovietų Sąjungoje kollektizacija nepaprastai skursta jau 40 su viršum metų. Valdžia juos nepaprastai išnaudoja ir niekas Vakaruose, net ir NCWC, nesirūpina jų išgelbėjimu!

Grįžtant prie Kubos reikia atsiminti, jog komunistai ten įsigalėjo nepaisant to, kad pragyvenimo lygis toje saloje buvo vienas aukščiausių visoje Lotynų Amerikoje. Tik dėl to, kad į kai-

SUGEBĖKIME MŪSŲ INTERESUS SUTAPDINTI SU AMERIKOS INTERESAIS

Pasikalbėjimas su ALT S-gos pirmininku Vytautu Abraičiu

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Vytautas Abraitis, kaip jau buvo minėta, kartu su Eugenijum Bartkum iš Chicago ir Leonardu Valiuku iš Los Angeles, dalyvavo respublikonų partijos konvencijoje, gavę kvietimą liudyti jų platformos sudaryme Pabaltijo valstybių klausimu. Jie turėjo progos Lietuvos bylą judinti įvairiais būdais. V. Abraitis po savaitės grįžo iš San Francisco konvencijos ir Dirvos redakcinės kolegijos narei E. Čekienei atsako į keletą klausimų, painformuodamas lietuvių visuomenę su jų pasiektais laimėjimais, viltimis ateičiai bei tolimesniais užsimojimais tarptautinėj plotmėj.

— Mus džiugina, kad konvencijoje nominuoti res-

publikonų partijos kandidatai į prezidentus senatorius B. Goldwater ir vicep. kongresmanas W. E. Miller pažadėjo rūpintis pavergtų tautų išlaisvinimu. Ar teko su jais plačiau tuo reikalu išsiaiškinti, ar tai tikrasis jų nusistatymas ar tik priešrinkiminiai pažadai?

— Nelengva atsakyti į klausimą, ar tas bei kitas yra nuosirdžiai susirūpinęs pavergtųjų tautų išlaisvinimu, ar tik balsus medžioja. Mes ne kartą esame girdėję iš žymių amerikiečių, įskaitant ir vyriausybinius sluoksnius, kad geležinė uždanga bus atstumta atgal iki jai priklausančios vietos, o tuo tarpu nuo to pažado iki šiandien ji pasistūmėjo kaip tik priešinga, mums nenaudinga, kryptimi. Ir tai ne tik mums, iš pavergtųjų kraštų kiliems amerikiečiams, bet visiems amerikiečiams ir visai Amerikai. Šioji padėtis labiau nei kas kitas leidžia manyti ir tikėti, kad respublikonų partijos 1964 metų programa (platforma) priimta stipriai prieškomunistinė, kurios nebuvo galima tikėtis nei 1952, 1956 nei 1960 metais, kad jų kandidatas į prezidentus ir viceprezidentus buvo nominuoti taip gerai žinomi ir kieti antikomunistai, kaip sen. B. Goldwater ir kongr. W. E. Miller, kaip tik todėl, kad Amerika pradeda žiūrėti tikruosius komunizmo pavojaus ženklus sau.

Dabartinė bendradarbiavimo ir koegzistencijos idėjomis paremta politika, reikalaujanti visuose ėjimuose atsiminti ir sovietinės Rusijos saugumo reikalus, turi užleisti vietą tokiui užsienių politikai, kuri atmeta mintį, jog komunizmas yra atsisakęs nuo savo tikslo viešpatauti pasauliui arba, kad "riebūs ir gerai pavalgydinti komunistai yra mažiau pavojingi už liekanus ir alkanus", "kad užsienių politika turi vadovautis prielaida, jog komunizmas yra šios tautos priešas visais požūriais iki neįrodys, kad jis yra atsisa-

kęs nuo savo kėslių", "kad prekyba su komunistiniais kraštais nestiprintų jų jėgos ir įtakos; ji pateisinama tik tuo atveju, jei šitai silpnintų jų jėgas".

Turint dėmesyje čia tik keletą iš 1964 metų respublikonų partijos programos sumintų ištraukų, liečiančių jų nusistatymą prieš komunizmą, logiškai ir įtikinančiai skamba ir toji programos dalis, kuri kalba apie komunizmo "pavergtuosius", pakartotinai užtikrinanti įsipareigojimą tokiai užsienių politikai, kuri vestų į eventualų komunistų dominuojamų kraštų Rytų Europoje, Azijoje ir Pietų Amerikoje išvadavimą.

O be to, ir pats pakvietimo faktas būti liudininkais šios partijos programos sudaryme pavergtųjų tautų kilimo amerikiečiams, jų pasiūlytų rezoliucijų reklama suvažiavime ir visuomenėje, partijos vadu sen. Goldwater, kongr. Miller ir gub. Scranton dalyvavimas pagerbime liepos 15 d. San Francisco "Republican Salute to Captive Nations" ir jų ten pareikšti stiprūs įsipareigojimai pavergtųjų tautų atžvilgiu duoda rimto pagrindo tvirtiau tikėti, kad tai yra politinė linkmė, o ne tik pažadai.

— Ar visų pavergtųjų tautų atstovai konvencijoje dalyvavo ir kaip kitos tautybės siekė tų pačių tikslų?

— Ir taip ir ne. Bemaž visų pavergtųjų tautų kiliems amerikiečiams yra apsijungę tautiniame pavergtųjų tautų komite, kurio pirmininku šiuo metu yra dr. Lev E. Dobrianski, Georgetown U-to profesorius, kuris kartu yra ir respublikonų partijos Tautinio Komiteto Tautybių skyriaus vicepirmininku. Jis respublikonų partijos platformos komitee taip pat davė savo parodymus, kaip atstovs to tautinio pavergtųjų komiteto, į kurį įeiname ir mes lietuviai. Bet parodymus tame platformos

(Nukelta į 2 psl.)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

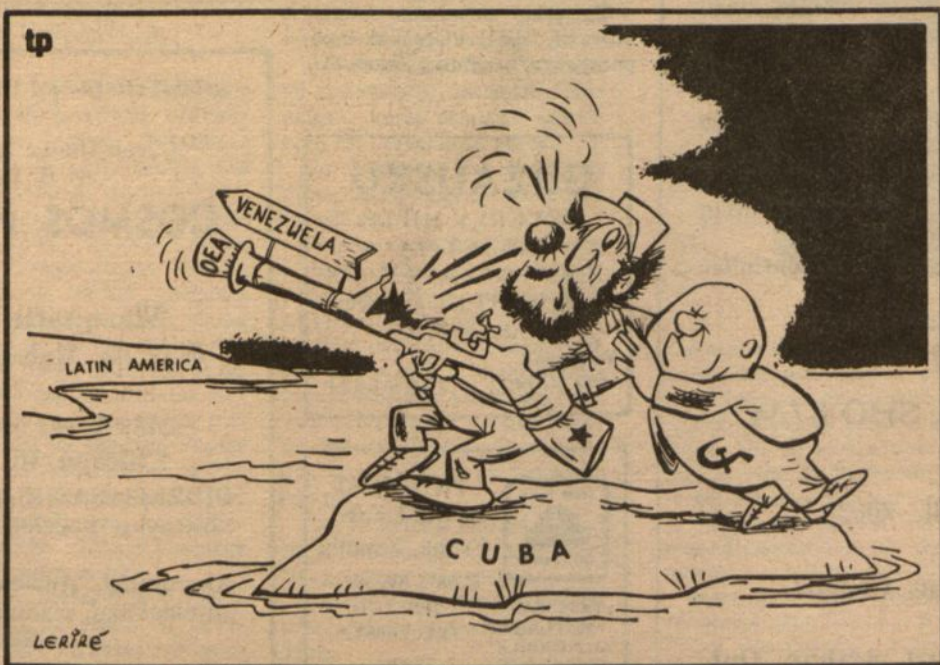
* PRANCŪZIJA išryškino naują nesutarimą su Washingtono politika, reikalaujama, kad į sovietų agresiją Vakarų Europon būtų atsakoma masine atominų ginklų ataka; šiuometinė Washingtono idėja yra vadinamasis "lankstus" atsakymas — darymasis į aplinkybes ir t.t. Pareiškimą pasiskelbė Prancūzijos kariuomenės vyr. štabo viršininkas gen. Allieret.

* KREMLIJE JT gen. sekretorius Tant įteikė Chruščiovui sidabrinę vazą iš Burmos ir reikalavimą sumokėti mokesčius Jungtinėms Tautoms — apie 50 mil. dolerių.

VAKARŲ VOKIETIJOS vyriausybės kalbėtojas paskelbė, kad kancleris Erhardas yra pasiruošęs neužilgo susitikti su Chruščiovu.

* JAV NEGRŲ šešios organizacijos, vienam iš jų vadų Martin Luther King pasitarus su JAV prez. Johnsonu, paskelbė atsisakymą, kviesdamos negrus susilaikyti nuo demonstracijų iki rinkimų, kad nepagelbėjus sen. Goldwaterui laimėti.

* JAV ATSTOVŲ RŪMAI didelę daugumą priėmė Social Security įstatymo papildymą, pagal kurį padidinamos pašalpos paliešančios apie 20 mil. amerikiečių. Apmokestinamų atlyginimų riba pakeliamą nuo 4800 dol. iki 5400 dol. Įstatymą dar turi priimti senatas.

Be žodžių...

Sugebėkime mūsų interesus sutaptinti su...

(Atkelta iš 1 psl.)

komitete duoti buvo pakviestas ne tik jis vienas. Kubiečių vardu kalbėjo dr. Fernando Penabaz, armėnų — George Mardikian, o lietuvių buvau aš, Eugenijus Bartkus ir Leonardas Valiukas. Lietuviams buvo padaryta išimtis iš kitų komunistų pavergtų tautų tarpo todėl, kad mūsų padėtis yra kiek skirtinga nuo vadinamųjų satelitų. Tais motyvais vadovaujantis, buvo prašytas ir gautas sutikimas iš 1964 metų Platformos Komiteto leisti mums duoti savo parodymus atskirai. Matyt tais pat motyvais buvo leista liudyti ir kubiečiams bei armėnams. Be to, pakvietimui gauti gan stipriai prisidėjo ir gera rekomendacija gauta iš Forumo Philadelphiaje "Party to People" koordinatoriaus R. Miriam ir to forumo kalbėtojų: gen. D. Eisenhower, buv. kongr. Judd, prof. Kitner, kongr. Freylingheusen ir kitų, kur birželio 15 d. aš turėjau progos perduoti mūsų pageidavimus žodžiu ir raštu ir, kurie buvo persiųsti dar prieš respublikonų konvenciją jų platformos komiteto pirmininkui kongr. M. Laird.

— Ar Jūsų darytas pranešimas Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių klau-

mu susilaukė tinkamo dėmesio?

— Savaime aišku, kad dalyvaujant suvažia vi me vienos iš didžiųjų Amerikos politinių partijų ir ten bandant įtaigoti jų nusi- statymus pavergtųjų kraš- tų reikalu, mums teko ten dalyvauti kaip lietuvių kil- mės amerikiečiams, pala- kančiais artimus ryšius su kitais lietuvių kilmės ame- rikiečiais, su panašiomis aspiracijomis ir jų organi- zacijomis, siekiančiomis tų pačių tikslų — Lietuvos iš- vadavimo. Todėl natūralu, kad mes pirmoje eilėje rū- pinomės savojo kilimo kraš- to išlaisvinimo reikalais, o kitais tik vadovaujantis ben- droju laisvės principu vi- soms tautomis. Mūsų inter- esai ir padėtis pilnai su- tampa su kitų Pabaltijo kraštų interesais ir padėti- mi, tai yra logiška ir kal- bėti ir amerikiečiams ge- riau suprantama kalba apie Freeing of Baltic States should have top priority in global de-colonializ a t i o n. Tai tezė, kurią mes respub- likonų partijos suvažiavime atstovavome.

Sunku pasakyti, kiek dė- mesio susilaukė mūsų at- likti darbai San Francisco, bet esu tikras, jog neliko nepastebėti mūsų įteikti nuorašai Platformos Kom- itetui padarytų pareiškimų visam šimtui komiteto na- rių ir nemažiau spaudos at-

stovų, įtraukimas mūsų, kaip lietuvių liudijimo į oficialią suvažiavimo dar- bų dienotvarkę ir išleisti oficialūs konvencijos metu Respublikonų Partijos na- cionalinio komiteto biulete- niai, pakartoję mūsų pa- reiškimų ne tik mintis, bet ir jų pritarimą šiems pa- reiškimams.

Nemažiau dėmesio vertas yra ir išnaudojimas progos, kaip niekur iki šiol, sueiti į kontaktą ir susipažinti su žmonėmis, vadovaujančiais respublikonų partijai ir tu- rinčiais įtakos visame Ame- rikos politiniame gyvenime. Tokias progas gali suteikti tik konvencija ir ji tam, turint garbės svečio titulą buvo išnaudota iki maksi- mumo.

— Kaip turėtų lietuvių visuomenė remti Jūsų ta- kryptimi pradėtus žygius?

— Trumpai ir aiškiai ta- riant, mano, kaip respubli- kono, atsakymas į šį klau- simą būtų: "Balsuokite už respublikonus". Tačiau, la- bai gerai žinau, kad Jums ne tai svarbu ir toks mano atsakymas nebūtų pilnas, todėl bandysiu atsakyti, lietuvis respublikonas.

Lietuvos, kaip ir kitų pavergtųjų kraštų išlaisvi- nimo ir išsilaisvinimo klau- simas yra problema, išei- nanti už ribų bet kurios Amerikos partijos: ji, kaip anksčiau minėjau, virsta problema visos Amerikos.

Tolimesnis sovietinio kolo- nializmo toleravimas reiškia ir jo plitimą, kas nega- li neatsiliepti ir Amerikos ateičiai. Todėl visa lietuvių visuomenė Amerikoje ge- riausiai gali paremti pradė- tus žygius įsijungdama, kas ir kuo gali, į bet kurią Amerikos didžiųjų politinių partijų dviem tikslais: at- kreipti amerikiečių dėmesį į šiame krašte gresiantį ko- munizmo pavojų ir įtikinti juos, kad mūsų pastangos p a v e r g t i e s i a m s kraštams išvaduoti yra Amerikos in- teresų sferoje. Šiuo metu tai yra pats realiausias poli- tinio veikimo kelias. A. a. Antanas Olis visuomet la- bai teisingai tvirtindavo, kad, jei mes sugebėsime su- tapdinti mūsų lietuvių in- teresus su Amerikos inte- resais, tai Lietuvos išsilais- vinimo klausimas yra tik laiko klausimas. Jo pradė- tus, o mūsų šiek tiek į prie- kį pastūmėtus žygius res- publikonų partijoje, aš ti- kiui, lydės ir kitų didesnis susidomėjimas veikti šia linkme. Jaunesnės kartos aktyvesnis įsijungimas į šią veiklą turėtų būti vis- pusiškai atraktyvus.

KARAS PLEČIASI VIETNAME

Kasdienės žinios iš Vietnamo byloja vieną ir tą patį -- karas šiame pietryčių Azijos krašte kasdien plečiasi. Iš pradžių dar buvusių neaiškių pranešimų da- bar jau galima susidaryti įspū- dį, kad komunistai liepos 1 d. pra- dėjo palyginti gana plačią ofen- zyvą šiaurinėje Pietų Vietnamo dalyje. Iki šiol jų veikla daugiau telkėsi į pietus Mekongo upės del- toje. Šioje raudonųjų ofenzyvoje jau dalyvauja šiaurinio -- komu- nistinio -- Vietnamo daliniai. Tiesa, ir jų tarpe yra vietinių partizanų, tačiau apamai imant per 80% "suklūpų" yra komu- nistinio Vietnamo reguliarios ka- riuomenės karininkai ir kareiv- viai. Amerikiečių oficialios įs- taigos Saigone iki šiol atsakys- davo patvirtinti žinias ar gaudus apie šiaurės vietnamiečių daly- vavimą kautynėse, tačiau tokia pat procedūra buvo ir Korėjos kare, kur turėjo praeiti kelios savaitės, iki galutinai buvo pa- tvirtinta, kad taip vadinami "sa- vanoriai" iš Kinijos iš tikro bu- vo reguliarios raudonosios Kini- jos divizijos.

Pažinti belaisviai pasakoja, kad jie iš šiaurinio Vietnamo buvo perkelti helikopteriais į Laosą ir iš ten jau pėsti atėjo į pietinį Vietnamą. Faktas, kad helikop- teriai yra vartojami kariuome- nės perkėlimui, karinių stebėto- jų yra laikomas labai reikšmingu. Mat, šiaurės Vietnamo tikslai labai kenčia nuo skysto kuro -- naftos produktų -- stokos. Jų neturi ir Raudonoji Kinija, o tai reiškia, kad kuro iškūvams turėjo pri- statyti patį Sovietų Sąjungą ar jos satelitus -- kaip Rumuniją.

Antras įdomus faktas yra tai, kad naujai atvykę kariai yra ap- ginkluoti naujais sovietų ar Čekoslovakijos gamybos gink- lais. Atrodo, kad jie karius byvo išdalinti jau Laose ar pa- čioje Vietnamo pasienyje.

Šių faktų aktyvumo lengva suprasti, kodėl Pietų Vietnamo premjeras generolas Khanh vi-

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UZRASAI ***

ANUO METU, WASHINGTON, atsidėjus pirmą kongreso dalį, prasidėjo susitikimų ir pasisveikinimų kermošius. Visuos pašaliuos tegirdėjai -- Cool! Aaa! Kaip gyvuoji! Kaip laikais!

Štai ir dėdė Nadas (adv. Nadas Rastenis iš Baltimorės) ilgai nesimačiusių už skvernų tampomas. Šiaip jau liberalas, bet kai- kurias tradicijas saugo konservatoriškiausiai: susitikimas turi būti palaistytas!

Tai ir susimetam, nuo daugumo skvernų tampytojų išsivada- vę ir likę tik su pora chicagiečių -- bendruomenininku Jasaičiu, operininku Radžium ir vėliau "prigravitavusiai" (vilkdninku, turbūt reikia sakyti) šidlausku ir konsulu Daužvardžiu. Erdviojo poilsinė, prie žemo staliuko, plačios minkštasuoliuos atsišlošę, laistom su- sitikimą žodžių srovėmis ir "gaiduodegių" gurkšneliais.

Po kelinto gurkšnio, dėdė Nadas lenkiasi prie savo storo "raštakrepšio" ir išvelka pluoštą rašomo popierio lapų, įsegtų juodame aplanke, -- storą, kaip lašinių paltį. Ranka oriai deda ant stalo tą "daiktą", ir iš jos silknimo matai, kad neša svorį žy- miai didesnį, negu tas popierių pluoštas juodam aplanke.

Atidengiam, -- ir ką manoti? Ogi -- Donelaičio META! anglų kalba, hegzametru, nuo pradžios iki galo!

Štai tau! Donelaičio metai jau įpusėjo. Donelaitį po truputį minėjom, apšnekėjom ir jau beveik "prie kitų dienotvarkės punk- tų" nuėjom... O štai žmogus, regis, nei minėjo, nei kalbėjo (šiais Donelaičio metais ilgoninėse daugiau gulinėjo), o koks milžiniš- kas darbas padarytas! Didėsnis už mūsų minėjimus -- kalbėjimus, visus krūvon sudėtus!

Žitirim -- technikinio atžvilgiu tekstas parengtas -- perrašy- tas super-pedantiškai. Originalo ir vertimo eilutės sunumeruo- tos, tekstas prauste išsprautas, jokios dėmelės, jokių braukymų.

Skaitom iš įvairių vietų, pagal eilučių numerius atirasdami atitinkamas originalo ir vertimo vietas -- prasmę perduodama gana tiksliai (jokiam vertime neįmanomas absoliutus tikslu- mas), ir hegzametras vertime, atrodo, rūpestingai išlaikytas. Žodžiu sakant, šiais, Donelaičio metais jo METŲ vertimas į anglų kalbą yra: tik imkite jį ir skaitykite. Beje, pirma ... atspausdin- kite!

Jasaičiui su Radžium, atrodo, tas radinys jau nebuvo staig- mena. Jie jau kalbasi su dėde Nade apie spausdinimą. Dar ne- menkas darbas prieš akis. Ir rūpi, kad tik nebūtų pasiskubinta, kad tik nebūtų nusipinginta, kad tik nepasitenkintų tuo "kaip galė- jom, taip padarėm"... Tokius dalykus -- septynis kartus matuok prieš rėždamas. Vertimas, kaip jis kruopščiai bebūtų atliktas, vis- tiek reikalingas dar ir kitos kompetentingos akies kruopštaus žvilgsnio. Literato vertėjo, kuriam anglų kalba yra gimtoji ir anglų literatūrinė poetinė kalba "kasdieninė duona", atidus žvilgs- nis ir gal, jei reikia, pridėta ranka tegali padėti visai ramia sąžine ir su pasitikėjimu tokį vertimą išleisti į pasaulį. Technikinio pavi- dalo tokiam leidiniui nustatymas irgi reikalauja kompetentingų ži- novų konsiliumo. Pagaliau, spausdinant, įrišant, -- kur ne kur, o čia tai būtina turėtų būti nepamiršta, kad "pigią mėšą šunys ēda". Be to, METAMS anglų kalba reikia ir kompetentingai parašyto įvado. Privalu šio leidinio "kūnu" rūpintis taip pat kruopščiai, kaip dėdė Nadas kruopščiai jo "siela" rūpinosi.

sai neseniai reikalavo priešpuo- lių į šiaurę. Tai nepatiko naujam Washingtono ambasadoriui Sai- gone gen. Maxwell D. Taylor, ku- rio uždavinys yra, bent iki rink- mų karą išlaikyti dabartinuose rėmuose. Po visą savaitgalį už- trukusios konferencijos suprem- jeru Khanh iš amerikiečių pusės buvo patikslinta, kad vietnamiečių kalbos apie karo veiksmų perkė- limą į šiaurę dar nereiškia, kad taip jau padaryta ar bus atleityje daroma, o tik, kad taip padaryti

turima teisės, nes šiaurės Viet- namo reguliari kariuomenė jau yra įsivėlusį kautynes.

Labai galimas daktas, kad ne- truksios išgirsime žinias apie kai kurių šiaurinio Vietnamo aero- dromų ir susisiekimo priemonių bombardavimą. Tačiau pirmiau turi paaiškėti D. Britanijos už- sienio reikalų ministerio Butle- rio viešnagės Maskvoje rezul- tatai, kur jis, kaip žinia, pietry- čių Azijos būklę aptarė su Niki- ta Chruščiovu. (vm)

SENATORIAUS GOLDWATERIO POZICIJA

PARAMOS UZSIENIUI KLAUSIMU:

"Mes negalime, galutinai išanalizavus, nusipir- ki draugų. Remdamiesi savo principais, mes nepri- valėtume to ir bandyti. Bet mes galime pagelbėti žmonėms išmokyti, panaudojant organizacines, lais- vės, našumo ir įsispecializavimo pamokas, kurios taip puikiai padėjo mums patiems".

Sužinosite daugiau apie senatorių Goldwaterį ir jo pažiūras mūsų ateičiai rūpimais klausimais įsigijus me- džiagos iš

GOLDWATER FOR PRESIDENT HEADQUARTERS
1290 EUCLID AVE.,
CLEVELAND, OHIO.

TEL. TO 1-1964

J. F. BAUER, Nationalities Chairman

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų
Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS
KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos,
automobilai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov.
Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividen- das 4½% išmoka- mas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Mieli tautiečiai,

Tik per Londoną geriau, greičiau ir pigiau išsiųsite maistą ir medžiagas į Lietuvą.

Nepraleiskite progos pasiųsti tiesiai iš mūsų sandėlių Londone puikiai įpakuotą geriausios rūšies maisto produktų siuntinį, kuris pradžiugins kiek- vieną gavėją.

M. 14.

2 sv. sviesto, 2 sv. kiaul. taukų, 2 sv. lašinių, 2 sv. ryžių, ½ sv. arbatos, ½ sv. kakavos, ½ sv. pipirų ir lauro lapų, 2 sv. cukraus, 1 sv. razinkų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldainių ir 6 sv. kvietinių miltų.

tik už \$30.00 su pasiuntimo išlaidomis ir maitu.

Taip pat turime sudarę ribotą kiekį siuntinių labai vertingų anglišku medžiagų.

V. 3.

Trys atkarpos po 3½ jardo kostiuminių anglišku sunkių grynos vilnos mėlynų, pilkų ir rudų medžiagų su įrašais All Wool Made in England, viso 10½ jardo,

tik už \$55.00 su pasiuntimo išlaidomis ir Sovietinių maitu.

Reikalaukite mūsų kainoraščių ir pavyzdžių. Esame seniausia lietuvių įmonė Anglijoje. Nuosavų krautuvį turime jau nuo 1938 metų.

Patarnaujame tiksliai ir skubiai. Maistą siunčiame ir po 40 sv. siuntinius.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2. England. SHO 8734.

Skyriai:

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629.

Telef. 436-0494

A. Kusinskis, 124 Park St., Sudbury, Ontario, Canada.

Phone: 674-1605.

L. Radzevičius, 61 N. Windermere Ave., Port Arthur, Ont., Canada.

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS

GELINČIA

GĖLĖS VISOMIS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.

Telefonai:

PR 8-0833 ir PR 8-0834

THE BEST

FOR LESS!

Frank Zapolis

3208½ W. 95 St.

CHICAGO, ILL., 60642

Phone:

GArden 4-8654

DIRVA THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išėina: pirma-
dieniais, trečdieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

PRIEŠ 50 METŲ PRADĖTASIS

Prieš 50 metų, 1914 liepos 28 -- rugpjūčio 1, įsiliepsnojo tai, ką dabar vadiname Pirmuoju Pasauliniu Karu.

Europos sostinėse džiugiai žygiavo kariai, giedodami kas savo valstybinius himnus ir karines bei patriotines dainas, visai neabejodami po mėnesio kito grįšią didingiai nugalėtojai.

Niekam neišėjo taip, kaip norėjo ir tikėjos. Karo liepsnos apsmėmė kontinentus, kilo tautos ir sviro karalystės, bet niekam neatėjo į karą žygiuojant svajotas, nei niekam nebegrįžo prieš karą turėtas ir gintas gyvenimas. Daug sena sugriuvo, daug nauja iškilo. Nuostabu, beveik stebuklinga, bet ir Lietuva buvo viena iš stipniųjų - pakilusiuji, kai tvirtieji griuvo.

Dar mėnuo, ir bus 25 metai nuo Antrojo Pasaulinio Karo pradžios. Šis dar šurpliau nusibūbė žmoniją, ir vėl keitė pasaulio veidą, ir vėl ne taip, kaip į užkūrusieji siekė, nei ne taip, kaip kiti stengėsi apginti ir išlaikyti. Ši kartė ne visi piktai galutinai griuvo, ir ne visi silpnieji beatsikėlė. Lietuva ir vėl po svetimos valdžios batu.

Antrasis karas daugeliui, ir ne be pagrindo, atrodo ne tiek antrasis, kiek pirmojo tęsinys. Nes, esą, pirmasis gi nebuvo pabaigtas. Praėjo 25 metai nuo pirmojo pradžios, 21 nuo pabaigos, išaušo nauja, karo nepergyvenusi karta, ir griežėsi "baigti, kas buvo likę nebaigta"...

Dabar ir nuo Antrojo pradžios jau 25 metai, ir nuo pabaigos 19. Antrasis nepalyginti ryškiau ir skaudžiau liko nebaigtas, negu pirmasis. Ir jau išaušo vėl karta, karo, bent pasaulinio, neragavusi. Kraupiai prisimindami sprogius pirmojo, prieš 50 metų pradėtojo tęsinį, ne vienas žiandien dailos, ar "nesikartos istorija", ar nesibaigia kitas jos rato apsisukimas, ar neateina "natūralus metas" prasidėti trečiamam tęsiniui?

Karas visada bausis. Kada jo baimė, bent iš pradžių, būdavo sėkmingai nuslopinama patriotinių, religinių ar ambicinių idealų -- teisių ar neteisių -- šūkiais, ir bravūra nustelbdavo baimę. Bet, karams baigiant, bravūros persvara prieš baimę jau ir Antrojo Pasaulinio Karo pradžioje nebebuvo tokia ryški, kaip seniau. O dabar?

Karas -- šurpli loterija, kurioj juo brangesni bilietai, juo mažiau tikimybės išlošti. O "bilietai" brangsta pasibaisėtina. Lietuva pirmajame, brangiai mokėjusi, išlošė, bet antrajame, dar brangiau mokėjusi, pralošė. Ne bet ką, o laisvę pralošė, net ir nenorėdama, nei nebandydama lošti.

O gal "trečias dalinimas" būtų laimingas teisiems, silpnesniems? Gal ir Lietuvai laimė dar ir vėl "iš eilės" nusišypsotų, tai gal gi verta bent norėti ar laukti (ką kita daryti -- ne mūsų gi galios), kad tas prieš 50 metų pradėtasis "lošimas" dar būtų tęsimas ilgai nebelaukus?

Kilnus ir žavingas tas šūkis -- duokit man laisvę ar mirtį, kai kas pats sau tokios alternatyvos reikalauja. Ir tai, -- neprotin-gas, jeigu mirties pavojus aiškiai keleriopai didesnis, negu laisvės viltis. Bet nei kilnu, nei žavinga reikalausti -- duokit jam ar jėms laisvę arba mirtį, ir žitūt iš šalies, katrą gaus.

Menkybėmis vadiname bailius ir defetistus, besigriebiančius šūkio "verčiau būsiau raudonas, negu lavonas". Bet prastas atsakymas jiems, jei temokėsime tą šūkį tik perversi (bravūrišką pozą "verčiau būsiau lavonas, nei raudonas". Nixonas anamet sugebėjo protingiau atsakyti: -- Nei raudonas, nei lavonas!

Taip išsilaukyti -- kelias ilgas ir painus, ypač tiems, kuriems reikia laisvę ne vien apginti, bet dar ir išsikvoti. Karas tam tikslui būtų priimtinas tik kaip labiausiai nepageidaujama, mažiausiai tinkama, toliausiai atidėtina, bet ir rūpestingiausiai prirengta priemonė, panaudotina tik galutinio neišvengiamumo atveju. O panaudoti ją gali tik kiti, ne tie, kurie savos laisvės netekę.

Negalime neatjausti, kai iš prievartaujamos Lietuvos vis ir vis pasigirsta desperatiškų šaukimųsi, kad verčiau karas teatgyja ir tepaigia vergiją greičiau vienaip ar kitaip. Bet iš nusiminimo kilę samprotavimai ne visada yra patys žviesieji. Iš nelaisvės kelias į laisvę eina per ištvermę ir viltį, o ne per mirtį, ypač ne per mirtį kitų sukelto katastrofą. Skatinkime verčiau ištvermę ir viltį, kad prieš 50 metų prasidėjęs karas galgi dar galės būti kitais būdais baigtas teisingumo ir laisvės laimėjimu. (vr)

LAIŠKAI

KASLINK NEGRŲ
IR KOMUNISTŲ

Jau keletą metų Dirvoje, kai aš parašau ką stipresnio Amerikos gyvenimo atvejais, būdavo arba neįdėda (nenori tikėti mano pareiškimais), arba įdėda pavėluotai. Paskiau tomis pačiomis temomis telpa straipsniai US News & World Report žurnale. Jeigu Dirva įdėda pavėluotai, skaitytojams atrodo, kad aš nurašau iš amerikiečių spaudos. Dabar mano straipsnis apie negrus komunistus ir baltus komunistus ir revoliuciją, parašytas prieš dvi savaites, kai Dirvoje netilpo (atspausdintas Dirvoje Nr. 87, Red.), US News & World Report žurnale pasirodė Senatoriaus pranešimas apie negrus ir komunistus jų judėjime.

Kaslink komunistų žudymų, atminti kaip jie elgėsi Lietuvoje, kareivius vogė, žudė provokacijos tikslais, kad galėtų prie Lietuvos prisikabinti.

Čia komunistams bus didesnis laimė, jeigu pavyks JAV užvaldyti. Jie darė ir darys viską. K.S. Karpus
Cleveland

VIETOJ GOLDWATERI
PUOLUS, REIKIA GINTI...

Poną V. Kavolį pažinojau kaip mokantį kietai galvoti, bet pasukutiniuose, Dirvoje tilpusiuose laiškuose tiek suminkštėjo, kad savo argumentų "svarumų" prilygsta Tėvynės Balso Skuodo korespondentui. Tėvynės Balso Skuodo korespondentas tvirtina, kad kun. Lionginas Jankauskas - Jankus yra tikras žmogžudys, laiko tą faktą, nes, kai jis gyvenęs Lietuvoje, jo tarnaitė po pagalviu mačiusi pistoletą. Tai ir esąs tikras įrodymas, kad jis iššaudęs Skuodo žydus. Gal bolševikams ir žydams yra "rimtas įrodymas", bet mes puikiai žinome, kad Nepriklausomybės laikais Lietuvoje daugelis turėjo ginklus.

Panašiai šaukia ir p. V. Kavolis, girdi, jie senat. B. Goldwateris būtų išrinktas JAV prezidentu, tuojau paskelbtų atominį karą ir viso pasaulio gyvybes nu-

šluotų nuo žemės paviršiaus ir tam argumentą turi lygiai "stiprių" kaip Skuodo korespondentas, nes sen. B. Goldwateris vieną kartą pasakė: jei JAV nori Vietnamą karą laimėti -- turi panaudoti tokius ginklus, kurie būtų efektyvūs, imtinai iki mažų atominių ginklų, tik iš anksto pranešant apie jų naudojimą gyventojams ir priešui. O jei karo laimėti nenori, tai lai susideda mantą ir važiuoja namo ir ne žudo nekaltų žmonių. Kur čia p. V. Kavolis įžūdi skelbimą pasauliui atominio karo? Kur čia grėsmė sunaikinti visą pasaulį?...

Jei Vietnamo džunglės pilnos banditų, kurie kasdien užpildinėja ir žudo ne tik karius, bet civilius gyventojus -- moteris ir vaikus, kas su jais daryti? Gal p. V. Kavolis nori, kad būtų antras Korėjos karas? Juk Korėjoj buvo ne karas, bet Amerikos jaunimo skerdyklė... Siųsti žmones kariauti ir neleisti priešo nugalėti...

Amerikos tauta Korėjos "karo" greit neužmirš. Toliau p. V. Kavolis teigia, kad išrinkus sen. B. Goldwaterį JAV prezidentu, Amerika prarastų laisvojo pasaulio pasitikėjimą. Noriu paklausti p. V. Kavolį, gal Tamsa nurodymėt, kokios laisvojo pasaulio valstybės žiandieną pasitiki Amerikos politika?.. Ar iš pasitikėjimo Amerikos politika Charles de Gaulle ieško pagalbos Pekine, kad padėtų Vakarų Europai apsiginti nuo rusų invazijos? Kas patikės, kad Amerika gins Bruselį, Boną, ar Paryžių, jei ji leido rusams apvertti Vakarų Berlyną gėdos siena, jei negynė Kubos ir leido, viduryje Amerikos, rusams įsitaisyti karo bazę? Nė viena laisvojo pasaulio valstybių Amerika nebetiki. Dabartinė Amerikos valdžios politika, tik Kremlius patitiki, nes puikiai žino, kad dabartinė Amerikos politika nedarys nieko, kas jiems nepatiktų. Jei žiandien Sovietų Sąjunga nedaro invazijos į Vakarų Europą, tai ne dėl JAV baimės, bet dėl ekonominio bankroto ir politinių sunkumų viduje.

Atstatyti JAV laisvojo pasaulio pasitikėjimą, pastatyti jas į tinkamą vietą ir garbę gali tik kietos rankos ir stipraus būdo vyrai, kurie aiškiai pasisako prieš komunizmą, o tokie yra senat. B. Goldwateris ir kongr. W.E. Milleris. Amerika, norėdama iš eiti iš politinio bankroto, geresnio pasirinkimo neturės.

Mums, lietuviams, yra puiki proga padėti savo tautai laisvės kovoje, nes abu šie vyrai yra įnešę į Kongresą rezoliucijas reikalaujanti, kad Pabaltijo valstybių okupacijos klausimas būtų iškeltas Jungtinėse Tautos. Vietoj juos puolus, reikia ginti.

P. Puronas,
Jamesburg, N.J.

PUIKUS VYRAS TAS
GOLDWATERIS...

Su dideliu dėmesiu skaitau Dirvą. Daug sveikų ir gerų minčių, tik nepakenčiu laiško skyriuje tu "svieto lygintojų" -- liberalų.

Vytautas Kavolis iš Ohio nori pamokyti tuos, kurie matė karus, žvėrišką komunizmą ir sadistus rusofilius bolševikus. Vytautas Kavolis tuo laiku, matyt, bėgiojo dar be kelnų. Lietuvių kalbą vartoja, bet lietuviško jausmo neturi. Kavolis, matyt, yra suvirškintas universitete kokio raudono mokytojo, blogų draugų, o gal per daug prisiskaitęs Freudą rašytų, kurie jau metami iš knygų lentynų.

V. Kavolio parašyta "Moralinė atsakomybė" yra kopija "dailinės", kurią dailuoja Americans for Democratic Action.

Jis Goldwaterį vadina žodiniu tigrų, kuris esą, tik žvaistysis kumščiais.

Puiklus vyras tas Goldwateris: į rusiško bato daužymą stalan ir į Maskvos kumštį atsakys stipriu amerikonišku kumščiu.

Labai juokingos V. Kavolio ašaros dėl vargšų ir diskriminuojamųjų mažumų Amerikoje, o dėl žudomos Lietuvos Vytauto Kavolio "geroji" širdis tyli. "Sakyk, kas tavo draugas, aš pasakysiu kas tu".

Kas Kremliuje sėdi, mes labai gerai žinome, tad aiškūs ir Kremliaus draugai Amerikoje.

Duokite mums daugiau sveikų galvojantiųjų Meškauskų ir Bražėnų.

Julija Janavičienė
Brighton, Mass.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas J. J. Bachunas ir Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas tarp viešnių JAV LB Tarybos suvažiavime Clevelande, V. Pliodžinsko nuotrauka

JAV LB KETVIRTOSIOS TARYBOS SESIJA

II. ATEITIES VEIKLOS GAIRĖS NUSTATANT.

Išrinkus vykdomuosius organus ateinančiai kadencijai, pradėtos svarstyti ateities veiklos gairės. Svarstymams bazę sudarė penki referatai: V. Sidzikausko Bendruomenės Lietuvos laisvės kovoje, J. Jasaičio Gairės LB centro valdybos darbu, P. Baltišno Gairės Kultūros Fondo darbu, V. Volerto Gairės Svetimo Tarybos darbu ir Br. Nainio Gairės apylinkių ir apygardų darbu.

LAISVĖS KOVOS REIKALAS

V. Sidzikauskas savo pra-

nešime pabrėžė, kad Lietuvos Laisvės Komitetas ir Lietuvių Delegacija Pavergtųjų Tautų Seime bendruomenę laiko visos mūsų politinės kovos atrama. Esąs laikas nustatyti gaires bendruomeninei politikai, Bendruomenės organizacija negali apsiriboti vien kultūrine veikla, negali likti šalia tautos laisvinimo pastangų. Senosios politinės partijos, dabar sudarančios laisvinimo veiksmų branduolius, yra logiškas nepriklausomos Lietuvos tęsinys, bet laiko faktorius jas silpnina, ir laisvės kovos darbą turės

palaipsniui perimti LB jėgos. Reikia atsiminti, kad mūsų išeivija sudaro beveik ketvirtadalį tautos, tad ir išeivija lygiai atsakinga už tautos likimą.

Išvadose siūlė, kad JAV LB rekomenduotų PLB vadovybei aktyviai įsijungti į politinę veiklą, siekiant, kad būtų ko daugiau įjungta jaunosios kartos, kuri neišsijungusi į senąsias mūsų politines partijas.

Ilgiau užtrukusiose diskusijose susikūrė dvi nuomonės: 1) priim-

(Nukelta 4 psl.)

Kai esate ištroškęs, pirmas šaltas alus -- bet kuris šaltas alus -- ragaujamas su pasigėrėjimu.

Bet vėliau, su antru stiklu, ir trečiu, kažką pasigendate. Kažką kaip jaučiasi nusivadėjimas.

Bet Schaefer yra skirtingas. Malonumas geriant Schaefer niekad nepranyksta po stiklo ar dviejų.

Net troškuli nuraminus, Schaefer vistiek lieka šviesus ir stiprus.

Tai yra kokybė, išskirianti Schaefer nuo kito gero alaus. Žmonės kalba, kad stiprus, šal-

tas, auksu šviečias Schaefer suteikia tą patį pasitenkinimą šaltą stiklą po stiklo ragaujant.

Jie ištikrųjų turi pirmojo alaus malonumą, jis liks ragaujant visą turimą alų.

Taigi, kodėl neišbandyti Schaefer?

Sekantį kartą, kai eisite apsipirkti, pasiimkite šešių bonkų dėžutę ar dvi.

Išitikinkite patys, kodėl Schaefer vadinasi alumi, kurį privalai turėti, jei turi daugiau, kai vieną.

Schaefer Breweries, New York and Albany, N. Y., Baltimore, Md.

JAV LB tarybos suvažiavime P. Balčiūnas ir inž. V. Kamantas prie registracijos stalo.

LB TARYBOS SESIJA...

(Atkelta iš 3 psl.)

ti referento sugestijas, 2) luktėti, kol bus baigta politinių veiksmų konsolidacija ir tada daryti sprendimą. Nutarime nusivėre antroji pažūra.

Diskusijose buvo nusistatę mūšų autoritetingo susiorganizavimo, visuomenės drausmingumo stoka, pastangų chaotiškumu (dr. A. Nasvytis), reikalauja konsolidaciją terminuoti (adv. J. Šlepetys), prašyta kad būtų vengiama pergrįžtų pasisakymų prieš organizaciją, pvz. ALTA, kurios yra giliai įleidusios šaknis senojoje išeivijoje (T. Blinstrubas).

TOLIMESNIO DARBO PLANAI

Centro valdybos pirm. J. Jassaitis savo pranešime aptarė centrinių organų sudarymo ir jų uždavinių klausimus.

Jis siūlė centro valdybą sudaryti iš 9 asmenų, įtraukiant į ją taip pat senosios išeivijos ir jauniosios kartos atstovus. Kiekvienas valdybos narys turėtų vadovauti atitinkamai sričiai -- jo suorganizuotai komisijai. Centrinių institucijų skaičių reikėtų padidinti. Reikia jaunimo komisijos, finansinių klausimų komisijos, spaudos ir informacijos komisijos, kurios veiklos apimtį turėtų būti praplėsta sekimoame-rikinės spaudos ir atitinkamais reikavimais į joje pasirodantiems teigiamus ar neigiamus atsiliepimus Lietuvos ir lietuvių reikalui.

Naujoji švietimo komisija turėtų užmegsti ir palaikyti gyvų ryšių su organizacijomis, turinčiomis daug mokyklinio amžiaus narių, pvz., skautais ir ateitininkais.

Šalia Kultūros Fondo reikėtų ir kultūros komisijos, kuri turėtų būti sudaryta iš atitinkamų kultūrinių vienetų atstovų; pvz. Lituanistikos Instituto delegato, Rašytojų Draugijos atstovo ir t.t.

Tarp svarbiųjų cv uždavinių minėtini: pastovių lituanistikos stipendijų organizavimas, daiktų ir tautinių šokių švenčių tęsimas, tautinių šokių ir sporto vadovų kasmetiniai kursai; kultūros kongresai su visuotinėmis dailės parodomis ir simfoninės muzikos koncertais rengtini kas penkeri metai; kasmet skelbti spaudos mėnesį, organizuoti bendruomenės mėnesį ir dieną; suaktyvinti knygų platinimą, rūpintis užpildyti knygy, skirtų vyresnio amžiaus jaunimui, stoka.

P. Balčiūnas, nubrėždamas Kultūros Fondo veiklos galėms, kėlė reikalingumą sutelkti daugiau lėšų, didinti Glimtosios Kalbos pënumeratorių skaičių; nurodė bentumam išleisti eilę veiklų, vadovėlių, plokštelių; pabrėžė dramos veiklų stoka, siūlydamas organizuoti nuolatines premijas.

V. Volertas, kalbėdamas apie švietimo Tarybos uždavinius, atkreipė dėmesį, kad ligšiol lituanistiniame švietime dar daug kas esą aplėsta ir daug ko stinga: 1) tėvai nepakankamai rūpinasi lituanistiniu auklėjimu -- gal tik apie 65% naujųjų ateivių vaikų turi kokį nors kontaktą su bet kurią lituanistinę mokyklą ir gal tik apie 50% jų nuo pradžios iki pabaigos lanko; 2) neproporcingas LB ir šviet. Tarybos dėmesys mokymo įstaigoms: pradinės mokyklos paėma 70% viso dėmesio, vaikų daržėlės tenka 10%, o aukšt. mokyklos apie 20%; 3) nepakankamas ryšys tarp mokyklų ir švietimo Tarybos; 4) permaža dėmesio skiriama jaunesnių mokytojų tokiolijimui.

Br. Nainio pranešimo iš-

trauką apie apylinkių ir apygardų veiklos gaires duodame atskirai.

DISKUSIJOS dėl ateities veiklos tęsėsi du posėdžius. Jose gyvai dalyvavo visi Tarybos nariai išskeldami savų pasiūlymų.

S. Ingaunis: Centro valdyba turi paruošti išsamų planą jaunimui į veiklą įtraukti. Reikia pradėti jaunimą veiklon traukti nuo judriausio amžiaus mokyklai (high school). Reikėtų kreiptis į mokyklų vadovybes, kad jos supažindintų jaunimą su bendruomenės idėjomis; prie apygardų steigimosi jaunimo komisijos, kurios veiklą kaip atskirds jaunimo apylinkės, apygardos turėtų kartą per metus šaukti visuotinius jaunimo susirinkimus, o centro valdyba -- viso jaunimo suvažiavimus.

J. Šlepetys: Lituanistines mokyklas baigiančiuosius skatinti stoti bendruomenėn, išskildin-gai per baigiamuosius aktus įteikiant LB narių knygytes ir pan. Dr. A. Klimas: Siekti, kad padidėtų lietuvių profesorių skaičius amerikinėse aukštosiose mokyklose, ypač humanitarinių ir giminių mokslų, kad įspautume stipresnius pėdsakus amerikinėn kultūron. Mūsų kaimynai latviai ir estai yra mus šiose srityse pralenkę.

J. Jankus: Prie centro valdybos reikėtų viešosios nuomonės formavimo institucijos; tai padėtų mūsų visuomenei geriau susiorientuoti ir sustiprintų mūsų laisvės kovą.

Dr. E. Armanienė: atkreipti dėmesį į lituanistinių mokyklų auklėtinis, iš jų atrenkant ir paremiant gabesniuosius, kad būtų galima išugdyti jaunųjų mokytojų prieaigį.

Dr. L. Kriaučeliūnas: Ieškoti jaunų talentų ir juos ugdyti. Daugiau susirūpinti Kultūros Rūmų reikalingumu.

Dr. P. Kisieliūnas: Pertvarkyti bendruomenės rinkimų techniką. Reikia ne tik paskubinti balsų skaičiavimą, bet ir įvesti kontrolę balsavimo duomenų tikslumui patvirtinti.

V. Bražėnas: Įtraukti veiklon daugiau moterų. Bendruomenės mėnesio proga išleisti Laišką Lietuviai.

SESIJOS PABAIGOJE inž. V. Kamantas plačiai paformavo apie 1966 m. vasarą PLB valdybos ruošiamą Jaunimo Kongresą, o adv. J. Šlepetys -- apie lietuvių dieną tarptautinėje parodoje New Yorke.

PLB Valdybos pirm. J. J. Bačiūnas pakartotinai kvietė visus talkon, nes Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba pati vieni negalės didelių darbų atlikti; kvietė imti pavyzdį iš Australijos

JAV LB tarybos suvažiavimo prezidiumo pirm. inž. V. Volertas ir sekretorius T. Leonas, kalba clevelandietis K.S. Karpius, sveikindas suvažiavimą ir įteikęs Lietuvų Fondui 50 dolerių.

V. Pilodžinsko nuotrauka

GAIRĖS LB APYGARDŲ IR APYLINKIŲ DARBUI

Ištrauka iš B. Nainio pranešimo LB Tarybos sesijoje

Išauginti pilnutiniam lietuviui pirmiausia yra reikalingas tinkamo lygio lituanistinis švietimas, kurio būtina sąlyga -- tinkama lituanistinė mokykla. Nė viena LB Apylinkė neturi likti be lituanistinės mokyklos. LB Apylinkė turi ne tik rūpėti mokyklos egzistencijai, bet ir mokyklos patalpų tinkamumas, mokomasis personalas, mokymo priemonės ir mokslo lygis.

Nuo lituanistinio švietimo reikalų LB Apylinkės Valdyba negali atsipalaiduoti pasitelsinimu, kad lituanistinė mokykla yra tėvų išlaikoma ir yra tik jų reikalas, arba, kad tėvų komitetai su LB Apylinkėmis nesiskaito ir Apylinkėms į mokyklos reikalus nosies kišti neleidžia. Esant geriems norams ir trupučiui pastangų, tokie nenormalumai lengvai gali būti išlyginti. Iki šiol dar nebuvo girdėti, kad reali ir konkreti LB Apylinkės parama lituanistinei mokyklai kur nors būtų buvusi atsakyta. Taip pat niekur neteko girdėti, kad kuri nors lituanistinė mokykla džiaugtųsi ribomis taupomosiomis sąskaitomis. Rimtesnė Apylinkės finansinė parama įgalins lituanistinę mokyklą pasirūpinti tinkamomis mokslo priemonėmis, medžiaga, gal net ir pajėgesnius mokytojus pasisamdyti. Apylinkė turi rūpintis, kad visi jos ribose gyvenę lietuviai lituanistines mokyklas lankytų. Nepastatintiems moksleiviams LB Apylinkė turi parūpinti pašalpas. LB Apylinkė turi organizuoti ir prieš mokyklinio amžiaus vaikų švietimą bei lituanistinį auklėjimą, kuris, deja, dar tebėra beveik lygus nuliui. Kol kas man tėra žinoma tik viena tokios rūšies institucija, tai Montessori vaikų nameliai Chicagoje, įkurti privačios iniciatyvos dėka.

Apylinkė glaudžiai bendradarbiaudama su tėvų komitetu ir mokyklos personalu, turi organizuoti rašiniųjų konkursus, dailiojo žodžio varžybas, gal net ir vietinio pobūdžio pačių vaikų prirašomų laikraščių leidimą, skirti premijas ir platinti vaikų laikraštėlį "Eglutę". LB Apylinkė turi būti pirmasis ir nuolatinis tėvų talkininkas lituanistinio švietimo darbe.

Visi žinome, kokią įtaką jaunimo bendradarbiavime ir lituanistiniam auklėjime turi sportas ir tautiniai šokiai. Neį vieną, nei į kitą iki šiol LB nebuvo atkreipusi reikiamo dėmesio. LB Apylinkės pareiga suorganizuoti ir išlaikyti sporto klubus ir tautinių šokių grupes iš mokyklinio amžiaus jaunimo. Apylinkė turi parūpinti trenerius, mokytojus bei vadovus ir rūpintis, kad tokių vienetų veikla būtų nuolatinė. Treniruotėse ir pamokose turi būti naudojama tik lietuvių kalba. LB Apylinkių pareiga visomis priemonėmis remti ir padėti išsilaikyti veikiantiems jaunimo sporto vienetams ir tautinių šokių grupėms. Padėti iš-

silaikyti, reikla remti juos ir materialiai. Jeigu Apylinkės ribose yra specifiniams uždaviniams vykdyti veikiančių organizacijų, kviesti jas aktyvion LB veiklon ir jų globon pavesti vieną ar kitą jaunimo sambūrį. Pasidra organizacija, įstojusi į LB bus naudinga tik tada, jei įturės ir atliks konkretų uždavinį. LB sąrašas įtrauktas jos pavadinimas savaime dar nieko nereiškia.

Apygardoms nepriklausančios Apylinkės, pav. kaip Clevelando, Detroito, Philadelphiajos; arba nuo Apygardų toliau esančios Apylinkės be pradinio lituanistinių mokyklų turi organizuoti dar ir aukštesniasias lituanistines mokyklas, remti choros, meno ansamblius, kultūrinius sambūrius ar net paskirus kultūrinius; organizuoti arba talkininkauti sporto organizacijoms, vykdančioms sportines varžybas, organizuoti rajonines jaunimo šventes, mokyklų pasirodymus ir kitus įvairius lietuviškos veiklos pasireiškimus.

Gal būt ne tiek plačiai, kaip lie tuvybės išlaikymo srityje, tačiau ši LB Apylinkė gali atlikti ir Lietuvos laisvinimo bare, šiai veiklos sričiai vyraujančių vaidmenį vaidina vietos sąlygos ir prie jų savo darbą reikla derinti. Nepriklausančios Apygardoms, kaip anksčiau minėtos Clevelando, Detroito, Philadelphiajos arba toliau nuo Apygardų Centry skirtingose valstijose esančios Apylinkės, kaip Kenoshos, East Chicago ir Grand Rapids turi daugiau galimybių pasiekti konkretesnių rezultatų Lietuvos laisvinimo darbe, negu pav. Apylinkės, esančios Chicago miesto ribose. Tokios Apylinkės šių uždavinių vykdyme turėtų būti dalies atlikti net ir Apygardų Valdybų funkcijas. Pirmiausia tų Apylinkių Valdybos turi būti pažįstamos savo senatorių, kongresmanų, miestų burmistrų, laikraščių redakcijų ir radio bei televizijos stotijų. Visokių švenčių ir kitokiomis kultūrinių parengimų ir socialinių pobūdžio programis atragisčių tautos išgyvenimų minėjimo dienomis, naudojantis tomis, jau iš anksto angažuotomis, komunikacijos priemonėmis ar pažintimis, skleiditi kaip galima daugiau ir išsamesnės Lietuvos bylai reikalingos informacijos. Organizuoti ir vystyti nuolatine prieškomunistinę akciją. Ieškoti lietuvių kandidatų politinėms tarnyboms arba remti kandidatuojančius lietuviškos kilmės ar lietuviams palankius pareigūnus. Tiems darbuams atlikti. Apylinkės valdyba turi turėti specialų vienybų reikalų pareigūną. LB Apylinkės, esančios arti Apygardų Centry, šioje veikloje talkininkauja Apygardų Valdyboms.

Įrėminant šia nurodytus uždavinius į trejų metų veiklos tarpą, LB Apylinkių veikla būtų patenkinama, jeigu Penktosios Tarybos pirmoje sesijoje būtų galima pranešti:

1. Veikiančių pradinio lituanistinių mokyklų skaičius pakankamas, nes, visur išgrėbėčius, nebūtų likta nei vieno lietuviuko, nelankančio lituanistinės mokyklos.

2. Bent trečdalyje LB Apylinkių veikla lietuviški vaikų daržėliai.

3. Mokslo lygis pakankamas, ir kiekvienoje mokykloje dirba bent po vieną jau Amerikoje mokslus baigusį mokytoją.

4. LB Apylinkių Valdybų ir Tėvų Komitetų bendradarbiavimas nuoširdus.

5. Mokyklų materialinis stovis geras, mokytojų atlyginimai pakankami.

6. LB Apylinkės suorganizuotas veikla mokyklinio amžiaus sporto klubas ir tautinių šokių grupė.

7. LB aktyvion veiklon (sijungusi specialios paskirties organizacija ir išlaiko vieną jaunimo sambūrį).

8. Kiekvienas Apylinkės ribose gyvenęs lietuvis yra susimokėjęs solidarumo mokestį.

9. Birželinius trėmimus ir Vasario 16-tą kasmet minėjo vietos spauda, radijas ir televizija. Minėjimo programose dalyvavo LB Apylinkės suorganizuotas jaunimas.

Baigiant Apylinkių veiklos trejų metų apybraižą, kyla klausimas: ar įmanoma viso to atsiekti? Atsakymas -- siekime. Yra

LB Apylinkių stovinčių visai netoli to.

Skautus lietuviški kopūstai ir puikus kugelis, bet kažin ar apsimoka jo gaminimui LB Apylinkėi eikvoti laiką, nebent jis tap- tik vienintele ir neišvengiama galimybė susitelkti lėšų tiesioginių uždavinių finansavimui. Gerai paruošti, aukšto, meninio lygio, patrauklūs parengimai, taip pat neša ir finansinę naudą.

Tie patys darbai, tik skirtingos apimtios rėmuose, gula ir ant Apygardų Valdybų pečių. Lituanistinio švietimo koordinavimui Apygardos ribose turi veikti LB Apygardos sudaryta Apylinkių Valdybų, tėvų komitetų ir pačių dirbančiųjų mokytojų pripa- žinta Apygardos švietimo Komisija. Toji komisija turi rūpintis centrinių LB švietimo organų nustatytos programos išpildymu, mokslo lygio kėlimu, inspekcijomis, organizuoti metines bendras moksleivių šventes, konkursus. Reikalui esant, rūpintis naujų mokyklų steigimu bei aprūpinti jas tinkamais mokytojais. Rūpintis naujų mokytojų ruošimu. Rūpintis, kad Apygardos ribose veik- tų pakankamas skaičius aukštesniųjų lituanistinių mokyklų ir or- ganizuoti jų išlaikymą.

Apygardos Valdyba turi rūpintis, kad jos ribose veiklą moksleivių sporto vienetai ir tautinių šokių grupės turėtų pakankamai tinkamų instruktorių bei vadovų. Jiems ruošti karts nuo karto Apygarda turi organizuoti kursus. Apygardos Valdyba rūpinasi jaunimo suorganizavimu ir jo traukimu į bendrą lietuvišką darbą, burdama jaunimą į tautinių šokių ir sporto vienetus, materialiniais ištekčiais remdama ir palaikydama įvairias jaunimo organizacijas. Bendradarbiaudama su FASK pareigūnais, aktyviai prisideda arba pati organizuoja Apygardines sportines varžybas. Taip pat organizuoja tautinių šokių festivalius, jaunimo kultūrinius parengimus ir meno parodas. Įvairių kultūrinių parengimų progomis stengiasi kuo daugiau jaunimo įtraukti į Programų išpildymą. Apygardos Valdyba organizuoja apygardines jaunimo šventes. Lietuviškai jaunimo veiklai koordinuoti Apygardos Valdyba suorganizuoja kaip galima platesnės apimtios jaunimo komitetą.

Apygardos Valdyba rūpinasi, kad visos apylinkės būtų gerai organizuotos, gyvos ir kad nei vien, nors ir kelių šeimų apygaventa, vietovė neliktų už Apylinkės ribų. Įsijungusiom ar įsijungiančiom į LB veiklą organizacijoms parūpinti specialius konkrecius uždavinius. Bendruomenės mėnesio metu LB Apygarda organizuoja lėšų teikimo vajų Apygardos ribose.

Apygardos lietuvių kultūrinę veiklą turi pajusti visokeriopą Apygardos Valdybos paramą. Ypatingas rūpestis turi būti rodomas jaunųjų, jau tremyje augusių ar augančių kultūrinių atžvilgiu, organizuojant įvairių rūšių jų pasirodymus, skiriant premijas ar stipendijas studijų tęsimui. Tik aukšto lygio kultūrinių parengimų organizavimas bei reali kultūrinės veiklos parama tepateisins LB Apygardos Valdybos pastangas šioje srityje.

Platesnės apimtios veiklą Apygardos Valdyba gali išvystyti ir laisvinimo darbe. Valdyba taip pat turi būti pažįstama aukštųjų valstijos ir miesto administracijų pareigūnų, kongresmanų bei senatorių ir turi turėti reikiamus santykius su visais komunikacijos šaltiniais. Apygardos Valdyba ko plačiau turi vesti kultūrinių vertybių populiarinimo bei politinių reikalų informavimo darbą svetimųjų tarpe, didžiuosius savo šivius talkydama į įtakingus sluoksnius. Apygarda veda nuolatine priešbolševikinę akciją, organizuoja pavergtųjų tautų savaičių minėjimus ir kitus Lietuvos akcijai naudingus politinio pobūdžio demaršus. Stebi JAV užsieny politikos eigą ir į ją atitinkamai reaguoja. Politinėje veikloje be išimties remia visų laisvinimo veiksmų pozityvią akciją ir glaudžiai su jais bendradarbiauja savo pačios laisvinimo uždavinių vykdyme.

Tiems uždaviniams vykdyti LB Apygardos Valdyba be pirminko, sekretoriaus ir kasininko valdyboje turi turėti pareigūnus švietimo, kultūros, jaunimo, vie-

šųjų reikalų ir organizaciniams reikalams.

Ateinančių trejų metų laikotarpiui turime siekti, kad kiekvienoje LB Apygardoje:

1. Veiktų pakankamas tinkamų aukštesniųjų lituanistinių mokyklų skaičius ir galimai didesnis tautinių šokių bei sporto vienetų skaičius.

2. Suorganizuoti ir praveisti lituanistikos mokytojų pasitbulinimo kursai (ar savaitės), suorganizuoti ir praveisti tautinių šokių ir sporto vadovų kursai, kuriuos baigę absolventai galėtų ir norėtų dirbti su mokyklinio amžiaus jaunimu.

3. Kasmet būtų ruošiamos moksleivių ir jaunimo šventės su jaunųjų menininkų išpildomomis programomis ir pravedamos bent mokyklinio amžiaus sportininkų apygardinės varžybos.

4. Lituanistinių mokyklų moksleiviams kasmet turėtų būti praveistos dailiojo žodžio varžybos.

5. Kasmet būtų ruošiamos jaunųjų dailininkų parodos.

6. Kiekviena LB Apygarda ir Apylinkė taptų Lietuvių Fondo nariais ir prastų visuotini LF lėšų teikimo vajų.

7. Kasmet būtų organizuojamas bent vienas rimtas kultūrinis parengimas.

8. Kasmet rugsėjo mėnesį Apygardos ribose turi būti pravedama LB organizacinė ir lėšų teikimo akcija.

9. Įsteigta bent viena nuolatinė stipendija lituanistikos studentui.

10. Vykdoma nuolatinė priešbolševikinė akcija ir lietuviški kultūrinių vertybių populiarinimas bei skleidžiama politinė informacija ameriidečių įtakingos visuomenės tarpe.

Pasitaikę atsitiktiniai uždaviniai, kaip kad daiktų arba tautinių šokių švenčių organizavimas pereitoms Chicago Apygardos valdyboms, jokių būdu negali traukdyti ar visai nutraukti tiesioginio Apygardų ir Apylinkių darbo. Organizavimas vien tik pramoginių parengimų arba menkos kultūrinės vertės tradicinių minėjimų vargiai pateisins Apygardų ir Apylinkių valdybų egzistenciją, jei jų ribose nebus pasirūpinta suorganizuoti ir išlaikyti tinkamų lituanistinio švietimo bei lituanistinio auklėjimo institucijų.

Kalbant apie Apylinkių ir Apygardų ateities veiklos gaires JAV LB IV-tosios Tarybos suvažiavime norėtusi pasinaudoti proga ir kvieiti Tarybos narius arčiau susipažinti ir susidomėti sąvają Apylinkių veikla. Glaudus ir nuolatinis Tarybos nario kontaktas su Apylinkės Valdyba, dalyvavimas Apylinkių susirinkuose arba Apygardų suvažiavimuose, o, reikalui esant, ir vieno kito darbelio atlikimas pakeltų Apylinkės prestižą, stiprintų jos įtaką ir gyvintų veiklą. Gi Apylinkių bei Apygardų valdybos bent kartą į metus, kad ir tik su savo veikla supažindinti, turėtų pasikviesti į posėdžius jų ribose reziduojančius Tarybos narius.

Ir vėl nevienam, iš klausiusiam šio pranešimo, kils tas pats klausimas: ar ne per plačiai užsimota, ar įmanoma šia nurodytus uždavinius atlikti? Jeigu nuoširdžiai ir kietai dirbsime, atsakymą galėsime turėti po trijų metų, jeigu nemanome dirbti -- atsakymą turime jau dabar. Per daug esame jau pridiskutuavę klausimu "galima ar negalima išlaikyti tautinę gyvybę išeivijoje" ir nebeapsimoka dėl to daugiau eikvoti laiko. Kas netiki -- tegul sau netiki. Lietuvių Bendruomenė tiki. Tad skirkim tam pačias gerąsias jėgas.

Šių reikalų ir organizaciniams reikalams.

Ateinančių trejų metų laikotarpiui turime siekti, kad kiekvienoje LB Apygardoje:

1. Veiktų pakankamas tinkamų aukštesniųjų lituanistinių mokyklų skaičius ir galimai didesnis tautinių šokių bei sporto vienetų skaičius.

2. Suorganizuoti ir praveisti lituanistikos mokytojų pasitbulinimo kursai (ar savaitės), suorganizuoti ir praveisti tautinių šokių ir sporto vadovų kursai, kuriuos baigę absolventai galėtų ir norėtų dirbti su mokyklinio amžiaus jaunimu.

3. Kasmet būtų ruošiamos moksleivių ir jaunimo šventės su jaunųjų menininkų išpildomomis programomis ir pravedamos bent mokyklinio amžiaus sportininkų apygardinės varžybos.

4. Lituanistinių mokyklų moksleiviams kasmet turėtų būti praveistos dailiojo žodžio varžybos.

5. Kasmet būtų ruošiamos jaunųjų dailininkų parodos.

6. Kiekviena LB Apygarda ir Apylinkė taptų Lietuvių Fondo nariais ir prastų visuotini LF lėšų teikimo vajų.

7. Kasmet būtų organizuojamas bent vienas rimtas kultūrinis parengimas.

8. Kasmet rugsėjo mėnesį Apygardos ribose turi būti pravedama LB organizacinė ir lėšų teikimo akcija.

9. Įsteigta bent viena nuolatinė stipendija lituanistikos studentui.

10. Vykdoma nuolatinė priešbolševikinė akcija ir lietuviški kultūrinių vertybių populiarinimas bei skleidžiama politinė informacija ameriidečių įtakingos visuomenės tarpe.

Pasitaikę atsitiktiniai uždaviniai, kaip kad daiktų arba tautinių šokių švenčių organizavimas pereitoms Chicago Apygardos valdyboms, jokių būdu negali traukdyti ar visai nutraukti tiesioginio Apygardų ir Apylinkių darbo. Organizavimas vien tik pramoginių parengimų arba menkos kultūrinės vertės tradicinių minėjimų vargiai pateisins Apygardų ir Apylinkių valdybų egzistenciją, jei jų ribose nebus pasirūpinta suorganizuoti ir išlaikyti tinkamų lituanistinio švietimo bei lituanistinio auklėjimo institucijų.

Kalbant apie Apylinkių ir Apygardų ateities veiklos gaires JAV LB IV-tosios Tarybos suvažiavime norėtusi pasinaudoti proga ir kvieiti Tarybos narius arčiau susipažinti ir susidomėti sąvają Apylinkių veikla. Glaudus ir nuolatinis Tarybos nario kontaktas su Apylinkės Valdyba, dalyvavimas Apylinkių susirinkuose arba Apygardų suvažiavimuose, o, reikalui esant, ir vieno kito darbelio atlikimas pakeltų Apylinkės prestižą, stiprintų jos įtaką ir gyvintų veiklą. Gi Apylinkių bei Apygardų valdybos bent kartą į metus, kad ir tik su savo veikla supažindinti, turėtų pasikviesti į posėdžius jų ribose reziduojančius Tarybos narius.

Ir vėl nevienam, iš klausiusiam šio pranešimo, kils tas pats klausimas: ar ne per plačiai užsimota, ar įmanoma šia nurodytus uždavinius atlikti? Jeigu nuoširdžiai ir kietai dirbsime, atsakymą galėsime turėti po trijų metų, jeigu nemanome dirbti -- atsakymą turime jau dabar. Per daug esame jau pridiskutuavę klausimu "galima ar negalima išlaikyti tautinę gyvybę išeivijoje" ir nebeapsimoka dėl to daugiau eikvoti laiko. Kas netiki -- tegul sau netiki. Lietuvių Bendruomenė tiki. Tad skirkim tam pačias gerąsias jėgas.

Platesnės apimtios veiklą Apygardos Valdyba gali išvystyti ir laisvinimo darbe. Valdyba taip pat turi būti pažįstama aukštųjų valstijos ir miesto administracijų pareigūnų, kongresmanų bei senatorių ir turi turėti reikiamus santykius su visais komunikacijos šaltiniais. Apygardos Valdyba ko plačiau turi vesti kultūrinių vertybių populiarinimo bei politinių reikalų informavimo darbą svetimųjų tarpe, didžiuosius savo šivius talkydama į įtakingus sluoksnius. Apygarda veda nuolatine priešbolševikinę akciją, organizuoja pavergtųjų tautų savaičių minėjimus ir kitus Lietuvos akcijai naudingus politinio pobūdžio demaršus. Stebi JAV užsieny politikos eigą ir į ją atitinkamai reaguoja. Politinėje veikloje be išimties remia visų laisvinimo veiksmų pozityvią akciją ir glaudžiai su jais bendradarbiauja savo pačios laisvinimo uždavinių vykdyme.

Tiems uždaviniams vykdyti LB Apygardos Valdyba be pirminko, sekretoriaus ir kasininko valdyboje turi turėti pareigūnus švietimo, kultūros, jaunimo, vie-

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI SIAS NAUJAI PASIRODŽIUSIAS KNYGAS:

J. Kralikauskas -- Mindaugo nužudymas -- 3 dol.

K. Bradūnas -- Sidabrinės kamanos -- 2 dol.

J. Ignatonis -- Lūžiai -- 3 dol.

A. Tyruolis -- Metų vinčiai -- 3 dol.

R. Spalis -- Angelai ir Nuodėmės. Kietais viršeliai -- 2 dol. Minkštais -- 1.50 dol.

Aloyzas Baronas -- Saulės grįžimas, novelės -- 1.50 dol.

Juozas Mikuckis -- Derliaus Vainikas -- eilėraščiai -- 3 dol.

PRIERAŠAI prie "Stambiai - smulkaus įvykio" V. RASTENIS (2)

Gerb. R. Liormanas pateikė dėmesio vertų papildymų apie P. Kubiliūno dingimą. Nors tie papildymai lyg ir skirti atremti minčiai apie dingimo mįslinumą, jie tik dar ryškiau patvirtina, jog P. Kubiliūnas dingio tikrai mįslingai.

Išvada, kad P. Kubiliūnas klasikinai pagrobė bolševikų agentai, padaryta remiantis ne konkrečiais įrodymais, o logišku spėjimu. Būtent, nors jį paskvietė neva liudyti du asmenys, vienas atrodo kaip anglų karininkas, kitas kaip vokiečių policijos karininkas, vėliau klausinėjamos anglų ir vokiečių įstaigos neprisiima žino ką nors apie tai žinančios. Patikėjus jų tuo neprisi pažinimu ir neįtarus nei amerikiečių, nei prancūzų, nei žydų, liko spėti, kad tai turėjo būti bolševikų agentai. Spėjimas logiškas, bet vis dėlto tik spėjimas, kuriam tėra vienas patvirtinimas -- vėlesnė (neaišku kurio meto) žinia, kad P. Kubiliūnas tikrai buvęs bolševikų "laikomas baltiose sąlygose Lubiankos kalėjime Maskvoje".

Taip pirmąją mįslę išsprendus, iškyla kita ar kitos. Kodėl bolševikai buvo taip suinteresuoti P. Kubiliūno sumtimi, kad vartojo net tokį nepaprastą, maskaradišką būdą?

Kai dar prieš karą jų agentai pagrobė Prancūzijos gen. Kutiropovą ar gen. Millerį, tikslas buvo aiškus -- sustabdyti jų veikimą, kuris bolševikams buvo pavojingas. Neseniai Vokietijoje bolševikams pavojingus jų agentai vietoj nužudė. Ar Kubiliūnas 1945 metais buvo toks pavojingas ir aktyvus bolševikų priešininkas? Kaip tik ne. Tada jis jau buvo tylus pabėgėlis, apie kurio kokią nors veikimą prieš bolševikus nebuvo nieko girdėt. Dar gen. Plechavičius, ką tik buvęs vadas rinktinės, organizuotos tiesioginei kovai prieš bolševikus, ir stovyklose dar bent žodžių garsiai kalbėjęs apie bolševikų vijimą iš Lietuvos, galėjo atrodyti likviduotinas ar sugautinas bolševikų priešas. O jo tačiau nepagrobė. (Regis, bandė reikalauti, kad anglai išduotų, bet neišreikalavo).

P. Kubiliūnas nevadovavo tiesioginėms kovoms prieš bolševikus. Buvo tik "vyriausias kolaborantas" su vokiečių administracija. Tai bolševikų aktyve irgi didelis nusikaltimas. Bet tokių, kaip Kubiliūnas, Vokietijoje tada buvo bent keliolika: visi "tarėjai" iš Lietuvos, o taip pat ir iš Latvijos bei Estijos atitinkami pareigūnai, tenai vadinti "direktoriais" ir "generaliniais direktoriais". Nei vieno iš jų bolševikų agentai nepagrobė ir negirdėti, kad būtų kėsinęsi pagrobti. Kodėl pasirinko tik Kubiliūną? Ar atsitiktinai, ar jiems reikėjo jo, kaip "pavyzdžio"? Jei "pavyzdžio" reikėjo, tai kam kitam, jeigu ne viešai bylai išskelti (prilungus prie gen. Justo, Rintelno, Lohsės ir kt. okupacines valdžios viršininkų, ar atskirai) ir nubausti už "kolaboravimą", nubaudimą išgarsinti, "kad visi drebėtų". Bet nieko panašaus nebuvo. Visiškai tyla. Štai kur mįslė, -- kodėl?

Vėlesnė žinia, anot kurios P. Kubiliūnas sunkiai nubaustas ir laikomas Lubiankos kalėjime, gali būti tikra, bet patikrinti vargu ar įmanoma, kaip, pav., neįmanoma patikrinti ir žinios apie tai, kad Voldemaras profesorius Kintijoj (Žr. Dirva, 81 nr.).

Gerb. Liormano perteltos žinios tikslumas kelia abejojimų dėl vidulinio prieštaravimo jame. Būtent, P. Kubiliūnas buvęs "laikomas baltiose sąlygose Lubiankos kalėjime Maskvoje".

Turėjau progos iš vidaus šiek tiek pažinti Lubiankos ir Butyrkų kalėjimus Maskvoj. O iš kitų kalinių pasakojimų tada nemaža girdėjau dar ir apie trečią Maskvos kalėjimą, esantį Lefortovo priemiesty (Maskvos pietryčiuose). Apie Lubianką buvo toks kalinių sprendimas: "įžymybų ir svetimų šalių viešbutis". Tiesa, sušaudymai Lubiankoj irgi buvo praktikuojami, ypač masinių "valymų" metu. Bet šiaip jau fizinės sąlygos (patalpos, maistas, režimas) ten buvo pačios geriausios iš visų Sovietijos kalėjimų. Man

teko tik "tranzito tvarka" ten praleisti du kartus po tris paras. Pats įsitikinau, kad tai "viešbutis" palyginti su Butyrkų ir Vilniaus Lukiškių ar Kauno "Mikievičiaus" kalėjimais. Vietiniai kaliniai Butyrkuose aiškino, kad Lubiankoj sėdėti ilgesnį laiką esanti reta privilegija, tenkanti tik įžymybėms, svetimšaliams, arba kartais ir menkesnėms žuvėlėms, jei "įgyja gerą akį" pas tarytojus ir prokurorą. Ypatiną privilegiją esanti, jeigu kam net po nusmerkimo paskiriama atlikti likusią bausmę Lubiankoj. (Šiaip jau kalėjimuose ten laiko tik tandomuosius).

"Normalus" kalėjimas Maskvoj esąs Butyrkų, kuriame sąlygos nežavėtinios, bet nei ypatingai baisios: bent jau skubiai žmogaus sveikatos nenalidina. Butyrkuose vienas tarytojas ir man kartą pagrasino: Palauk, nusistatys tave į Lefortovo, tai kitaip užgiedosi! Klausiau grįžęs kameron kitų, ką tai reiškia. Tai sako, ot, tenai tai kalėjimas! Ten tai tau visus kauliukus iškratys, -- papasakosi, kad net tėvą-motiną nužudei!

Tokia Maskvos kalėjimų klasifikacija Stalino - Berijės laikais buvo jau seniai įsigyvenusi. Jei ji būtų pasikeitusi, tai nebent kada nors po 1953 metų. Tad patiktoje žinioje apie Kubiliūno padėtį po jo dingimo irgi yra mįslė. Jeigu jis buvo Lubiankoj, tai buvo ne baltiose sąlygose, o pripažintas esąs vertas pagerintų sąlygų. O jeigu buvo baltiose, sveikata ardančiose sąlygose, tai buvo kur nors kitur. Kas toji žinioj buvo teisybė? Kiek joje iš visos tiesos?

Kad bolševikai tylėjo ir tebedyti apie likimą daugelio įžymių lietuvių, yra "normalu". Gerb. R. Liormano paminėti -- Merkys, Mironas, Skučas, Povilaitis, Rusteika, Giedraitis, Tamošaitis -- ir daugelis kitų bolševikų buvo suminti už "nusikalstamą veikimą" Lietuvos nepriklausomybės laikais, ir menama, kad nužudyti ar mirę kalėjimuose dar Stalino laikais (tik apie A. Merkį girdėta apytikrų žinių, kad miręs ne kalėjime, o "garbėstremtyje").

Skučo ir Povilaitio suėmimas buvo tarptautinės reikšmės sovietinės valdžios nusikaltimas, kuris diplomatinio keliu galėjo ir dar galėtų būti reikalaujamas išaiškinti ir net nubausti, jei būtų kas tą klausimą kėlė. Lietuvos diplomatai, deja, tuo tarpu neturi galimybės tą klausimą kelti, o kitų kraštų vyriausybės tokio klausimo kėlimo "nelaiko politiškai tikslingu". Sovietinės valdžios interesas, aišku, yra, kad tas jos nusikaltimas liktų užmirštas. Tad "normalu", kad jie tyli apie jį, kaip vandens į burną prisiėmę. Ir visų kitų okupuoto krašto piliečių suėmimai politiniams motyvais, ypač, jei sumintieji nužudyti ar numarinti nelaisvėje, taip pat yra valdžios nusikaltimas, kuriuo girtis bei garsintis bolševikinei valdžiai nėra jokio intereso.

Yra žinių (nors irgi ne dokumentais patalduotų), kad, pav., kun. Mironas (kaip ir arkivyskupas M. Reinyš) miręs Vladimir kalėjime. Teisingumo ministras A. Tamošaitis buvęs matytas suimtas ir menama, kad miręs ar nužudytas kur nors Rusijos kalėjime, nes nebuvo girdėti, kad būtų buvęs matytas Kauno ar Vilniaus kalėjimuose. (Prof. Iz. Tamošaitis nebuvo suimtas 1940 metais, bet išvežtas 1941 birželio 14, ir yra apytikrų žinių, kada ir kur mirėstremtyje). Pulkinkai Rusteika, Giedraitis (taip pat ir kitas buv. vidaus reikalų ministras pulk. Čaplikas) išvežti iš Kauno kalėjimo pirmąją vokiečių - rusų karo naktį ir menama, kad žuvo garsojoje Červenės kolonoj... Apie visas tas savo nusikaltimų aukas sovietinė valdžia tyli ir tylėls, kol nebus kas priverčia prabilti. Nekaiba jie ir apie gyvus išlikusius, "išlaisvintus", į Lietuvą grąžintus, nes kalbait sunku būrį išvengtų nepalietus padaryto nusikaltimo. Išimčių buvo tik vieno kito komunisto atvejais, apie kuriuos prasitarta, kad būvę "represuoti". Leido ar paskatino kiek prasitarti vienam kitam ir iš buvusių "akademijose" rašyto-

jų, jei jie ryžosi apgallėti savo "paklydimus", bet ir tai tik buvusiems sumintiems jau antrosios okupacijos metu užtiesloginę rezistenciją okupaciniam režimui. "Prisipažinimus" bolševikai skelbia tik arba kaltinamų "antitarybine veikla" po 1940 metų, arba gyvų užsieniuose esančių "liaudies priešių" iš Lietuvos nepriklausomybės laikų.

Gerb. R. Liormanas klaidyja, jei mano, kad ko jam neteko skaityti, tai to ir nebuvo. Nes iš tikrųjų yra skelbta įvairių "prisipažinimų", "dienoraščių" ir kitokių "dokumentų" visos eilės įvairios padėties asmenų: partizanų vadų, desantininkų, karininkų, kunigų, vargonininkų, durininkų, profesorių, vyskupo (vėliau sušaudyto), arkivyskupo, visos eilės "savausogus dalinių" karių bei karininkų.

Antrosios okupacijos metu sumintųjų atvejais, "prisipažinimus" skelbdami bolševikai jau neslepia suėmimo ir nubaudo net sušaudymo, nes jie jau tariai "turį teisę" bausti. Nepriklausomybės laikų "liaudies priešių" suėmimo faktą jie rūpestingai nutyli. Pav., ir, R. Liormano žodžiais tariant, "to paties V. Rastenio" atveju skelbė tik "pareiškimą tarybinėms įstaigoms", nutylėdami, kad "įstaigos" buvo NKVD Butyrkų kalėjime... (J. Deksnio "ištraukos iš būsimos knygos" visai kitos kategorijos dalykas).

P. Kubiliūnas, bolševikų pagrobtas ypatingose aplinkybėse, galėjo būti jiems reikalingas, kaip įžymus ir propagandistai svarbus kaltinamasis už "antitarybinį kolaboravimą su priešu". Tokius "nusikalstėjus" (ryškesnius) bolševikai "teisė" ir baudė kiek galima viešiau ir jų suėmimo fakto ne tik neslepė, bet garsino. Todėl ir mįslinga, kodėl bolševikai nepasinaudojo viena iš ryškiausių progų jų mėgiamajai propagandai.

Mįslė čia ne Kubiliūno, o bolševikų valdžios apsisprendime. Atsakymas nežinomas. Tegalima spėlioti. O gal ne jie grobė? Ar gal pagrobimas nepavyko? Ar visai patikima žinia, kad Kubiliū-

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER ATOSTOGAS
GARSIAME CAPE COD-OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO - GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod. Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvus kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.
- Siemet svečių patogumui padidinta valgykla ir salionas ir įrengta daugiau žaidimų aikštelių ir k.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą.

Vila AUDRONĖ jau atidaryta ir priima svečius vasarą. Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ. 87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. Marija Jansonienė tel. 428-8425.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Viepinatė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriko baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, parduodama baldų biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE
6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PROspect 8-5875
3207 So. Halsted St., Bridgeporte
Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą ir ketvirtą, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

Tragiškųjų Birželio įvykių minėjimas Argentinoje Buenos Aires mieste. Viršuje scenovaiždis "Sekmadienio rytas" suvaizdintas ispanų kalboje. Apačioje publika. P. Ožinsko nuotrauka

TRAGIŠKOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS ARGENTINOJE

Masinis Lietuvos gyventojų trėmimas Sibiran, okupantų vykdytas 1940 ir 1941, Argentinoje paminėtas labai plačiai spaudoje, per radiją ir salėse.

Sekmadienį, birželio 14 d. Argentinos Lietuvos Organizacijų ir Spaudos Tarybos nutarimu ir ALOST bei Bendruomenės talsa Lietuvai išlaivinti Centras suruošė šiuos aktus:

10 val. kun. R. Balnius pasakė atitinkamą kalbą Aušros Vartų bažnyčioje ir celebravo mišias už birželio aukas. Labai gražiai pasirodė šv. Cecilijos choras.

12 val. įvyko pilietinis minėjimas Avellanedos Lietuvių Salėje, kur šv. Cecilijos choras, muziko V. Rymavičiaus vadovaujamas ir E. Mikučionienė pritarant pianinu, išpildė Argentinos ir Lietuvos himnus, lietuviškas esame mes gimę, Pabusk iš miego, Kur giria žaliuoja ir žalgirio mušį, Zuzana Vana-gaitė pulkai padėklamavo Klemenso Jūros -- Tėvynei.

Minėjimo programai pasibaigus, kun. A. Steigvila, parodė filmą apie komunistų įsikalėjimą pasaulyje ir jų žiaurųjų padarinius.

MINĖJIMAS TEATRE
AVENIDA

Didžiuliam Teatre Avenida, birželio 15 d. pabaltiečiai užpildė teatro parterį ir pirmo aukšto dalį, (kiti trys aukštai buvo neužpildyti, atrodo, dėl lietaus).

Atidarius teatro sceną, joje didingai plevėso Argentinos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėlavos su valstybiniais herbas. Po visų keturių himnų kalbas pasakė organizatorių vardu Dr. L. J. Palomeque, lietuvių vardu Z. Juknevičius, latvių -- V. Gusts, estų inž. E. Talvari ir Kongreso narys Dr. E. Jofrė išryškindami sovietinį smurtą Pabaltijo okupavime.

V. Rymavičiaus vadovaujamas šv. Cecilijos choras, lydin pianinu L. Mikučionienė, patiekė Laisvės dainą, Kur giria žaliuoja, žalgirio mušį "Veritas mea", ir kt., sulaukdamas grausmingų plojimų.

Olga de Vinci baletas pašoko pora estų liaudies šokių.

Antroji programos dalį keletą latvių liaudies dainų padainavo sopranas Mirdza Kalnīnš, lydin pianinu Nelidai Tognola. Inž. A. Rastausko vadovau-

jamas ansamblis "Rambynas" pašoko Čigonėlių, Oželių, Rugučius ir Aštuonytį.

Centriešiai pašoko Kubilą, Lenčinėlių ir Mačiną, pirm to suvaidindami šiam minėjimui labai tinkamą Ožinskienės kūrinį -- Sekmadienio Rytas. Teatro scenoje matėsi gražiai apverta koplytėlė su Rūpintojėliu.

Sekmadienio rytą prie jos rinkosi tautiniais rūbais pasipuošę jaunimas, Kiekvienas padėjo gėlių. Gėlėmis jaunimas simbolizškai puošė Lietuvos partizanų ir kovotojų už Lietuvos laisvę kapus. Apie tragiškas birželio dienas -- masinius lietuvių trėmimus Sibiran -- jaunimas kalbėjo ispaniškai, kad visa teatras susirinkusi publika suprastų veikalo prasmę. Z. Valatkaitė solo ir visam ALC Ansambliui pritarant išpildė P. Babicko "Tremtinio maldą" -- Č. Poimanskio muzika; "Aušta rytas" ir Partizanų dainą -- "Stoviu aš parimtas".

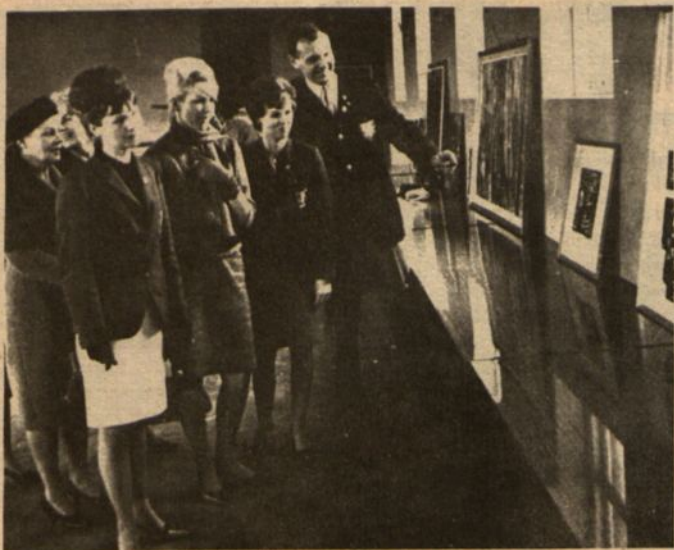
Pabaltiečių draugingumo su argentiniečiais ženklą prof. Gloria Rambla ir Hugo Giar pašoko tautinių Argentinos šokių, lydin pianinu komp. R. H. Seritti.

Reikla daugiau tokių rengimų, kur pirmiaulėse teatru salėse vietiniams intelektualams pasakoma, kad Pabaltijo tautos dar gyvos ir kad laisvoje Argentinoje jos kovoją ir kovos, kol žiaurūs okupantai neišsikraustys iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos.

Nadas Giedraitis.

AUKOS DIRVAI

Dr. V. Mileris, Livonia ... 10.00
K. Žygas, Cleveland 1.00
St. Barvydas, Detroit 2.00
Ona Jarašūnas, Cleveland 1.00
M. Šimkus, Chicago 2.00
E. Vaitkus, Stratford 2.00
K. Stundžia, St. Catharines 2.00
J. Palšis, Chicago 4.00
Z. Jankus, Cleveland 2.00
J. Leimonas, Chicago 4.00
A. Baranauskas, Livonia 1.00
J. Česna, Omaha 4.00
J. Jankus, Brooklyn 2.00
A. Rūkas, Chicago 4.00
Br. Šilkinas, Chicago 3.00
Dr. P. Vileišis, Middleburg 5.00
J. A. Jankūnas, Chicago ..
J. Leonavičius, Venezi
M. Abromaitis, Ton
Pr. Odinas, Unio

Krepšininkų rinktinės teisėjas dr. R. Gaška su Sydneyje Lietu-
vaitėmis apžiūri N. Meškėnaitės parodą. E. Karpavičiaus nuotrauka

IDĖJOS IR DARBAI 20 METŲ IŠEIVIJOS PERSPEKTYVOJE

Šią vasarą, rugpjūčio 9-16 d. Dainavos stovyklavietėje įvyks pirmoji Amerikos lietuvių studijų savaitė, kurioje stengiamasi sutelkti gerus paskaitininkus gvildinti Amerikos lietuviams opias temas ir gerus menininkus parodyti lietuviško žodžio ir kitokios kūrybos gyvumą.

Programa numatyta tokia:

Rugpjūčio 9 d. — 2 val. registracija. 4 val. iškilmingas atidarymas. Numatyta paskaita: Dr. J. Girnius "Dvidešimt metų išeivijos". 8 val. poezijos vakaras, pakviestas poetas A. Mackus.

10 d. — 1 val. V. Vaitiekūnas "Aš esu Tavo Viešpats" — Lietuvos jaunimas

sovietinės indoktrinacijos mašinoj. 2 val. J. Miklovas "Lietuvių jaunimo antikolonialinė lyga".

11 d. — 1 val. įvykiai ir nuomonės — laisvoji tribūna diskusijoms. 2 val. atskirų organizacijų posėdžiai. (Vakarinės programos 10 ir 11 d. išpildys pajėgos stovykloj).

12 d. — 1 val. K. Skrupskelis "Apie laisvę ir autoritetą". 2 val. Dr. J. Balys "Lietuvių liaudies dainų simbolika". Vakare: R. Babickas "Jazz'as".

13 d. — 1 val. B. Vaške-
lis "Poetai Milašius ir Baltrušaitis". 2 val. Dr. I. Gra-
žytė "Išeivijos tematika lietuvių literatūroje". Vakare: Muzikas A. Mikulskis "Senosios lietuvių liaudies dainos".

14 d. — 1 val. Dr. A. Klimas "Lietuvių kalba indoeuropiečių kalbų šeimoje". 2 val. Dr. I. Užgirienė "Ivairios kūrybingumo sampratos". Vakare: "Antro Kaimo" pasirodymas.

15 d. — 1 val. Dr. V. Vardys "Komunizmo įtaka į lietuvių tautinę samonę". 2 val. Dr. L. Sabaliūnas "Lietuvos laisvinimas ir antikomunizmas". 3. Simpoziumas "Rytų Europos politinė ateitis" — praveda dr. G. Gedvila. Pakviesti dalyvauti daktarai T. Reimeikis, L. Sabaliūnas, J. Šmulskytis, V. Vardys.

Vakare: Dramos vakaras, praveda aktoriai Nijolė Martinaitytė ir Jonas Kelečius.

Rugpjūčio 16 d. — 1. V. Kamantas "Lietuvių Bendruomenė". 2. Studijų savaitės uždarymas.

Perskaičius šį sąrašą, gali atrodyti, kad čia per daug norėta, kad būtų reikėję telktis apie vieną temą. Ta-

čiau rengėjams reikėjo skaitytis su tuo, kad stovyklautojai bus gan įvairių polinkių, tad ir įvairi programa tokiai pirmajai stovyklai gal bus tinkamiausia.

Dar pabrėžtina, kad ši studijų savaitė neturėtų trukdyti jokiai kitai lietuvių vasaros stovyklai, ypač studentų, nes ji ruošiamą jau mokslus baigusiems (nors ir vyresni studentai galės joje dalyvauti) ir susidomėjusiai visuomenei.

Savaitė stovykloje kainuos 30 dolerių. Už atskirus kambarius (kuriuose gali gyventi trys ar keturi) truputį daugiau. Šeimoms su mažais vaikais patartume užsisakyti atskirus kambarius. Atsivežti reikia šalia įprastų stovyklavimui dalykų apvalkalą pagalvei ir paklodžių bei savo sporto įrankius.

Stovyklavietė "Dainava" pasiekiamą patogiai automobiliais. Autobusu keliaujantiems patariama nuvažiuoti iki Jackson, Michigan, ir iš ten paskambinti į Manchester 428-4237, iš kur bus paimti mašina.

Registracija tvarko p. Jonas Buitkus, 8025 Logan Street, Detroit 9, Michigan.

Visi kviečiami dalyvauti rimtose diskusijose ir lengvame žaidime, klausytis gerų paskaitų bei vakarinių programų ir praleist jdomias atostogas gražioje Dainavoje.

Rengimo Komitetas:

Gabrielius Gedvila, Dailė Koklytė, Dalia Lukošūnaitė, Adomas Mickevičius, Laima Petrauskaitė, Rimantas Rudys, Rimvydas Šliažas, Romas Stakauskas, Rimas Staniūnas.

Komiteto adresas:

R. Šliažas, 3140 W. 42 pl., Chicago, Ill. 60632

CHICAGO

NAUJI VEIDAI MADŲ PARODOJE

Pasižiūrėjus į lietuviškos Chicagos veidą, išvargintą vidurvasario deginančios saulės, atrodo, kad bet koks veikimas čia sustojęs. Jaunimo Centras uždarytas! Nei susirinkimų, nei koncertų, nei kitokių parengimų nesigirdi. Tačiau, tai apgaulinga tylą prieš audrą. Dabar tik planai ruošiami, ar pastraipa po pastraipomis apdirbami, kad jau rugsėjo mėnesį būtų galima pamatyti ir tų planų išdavas.

Vienos iš pirmųjų žadą rodytis Marijos Nekalto Prasidėjimo Seserų Rėmėjos. Jos savo socialinę veiklą pradeda, norėdamos surinkti aukų seselių, dabartiniu metu skubiausiam artimo meilės darbui atlikti, Senelių namams pastatyti.

Jau dvejus metus iš eilės gražiai pavykusios madų parodos jas paskatino ir šiais metais to darbo imtis.

Ypač malonu girdėti, kad tai idėjai įgyvendinti buvo pakviesta daug naujų ponių, kurios neatsisakė ir sutiko su savo darbais pasirodyti. Naujų asmenų prisidėjimas įrodo, kad madų parodos paskatino moteris siūti sau, o daugeliu atsitikimų padarino jau mokančias ir kitas savo seses papuošti.

Rugsėjo 27 d., 4 v. p. p. Chicagos Jaunimo Centre savo pačių siūtus rūbus sutiko pademonstruoti O. ir E. Blandytės, E. Kučiūnienė, M. Remienė, P. Vaitaitienė, J. Mačiūlienė, M. Meškauskaitė, o kitų joms pasiūtus darbus: G. Baliūnaitė, Brazienė, V. Janulevičiūtė, N. Vengrienė ir detroitieškės A. Leitenė bei V. Vaitienė.

Dekoracijas sutiko paruošti dail. M. Ambrozaitienė ir komentuoti aktorė A. Kėželiene.

Tai didelis būrys moterų, kurias matysime scenoje, o dar didesnis, kuris atliks visus organizacinius darbus: bilietų platinimą, salės ir vašių tvarkymą ir šimtus visokių nematomų darbų darbelių. Tačiau rengėjos tikisi, kad ir šiuo kartu jų pastangas Chicagos ir apylinkių visuomenė parems — išpirks bilietus — pastatys seneliams namus. (ap)

SUVALKIEČIAI GRAŽIAI PASIRODĖ

Lietuvių Suvalkiečių Draugija savo narių skaičiumi, susiklausymu ir darbštumu gali drąsiai pasirodyti viešumoje. Ji be kitų svarbių darbų ir sumanymų, surengia ir gražių pramogų, kurios duoda draugijai pelno.

Tokį pikniką turėjome liepos 26 d. p. Liepos daržė. Diena pasitaikė labai graži ir karšta. Žmonių prigužėjo apšėiai, kurie linksmosi iki pat saulėlydžio, nes muzika grojo, šokėjai šoko ir visi kiti darbininkai jiems uoliai patarnavo.

Keli šimtai svečių apgulė maisto ir gėrimų vietoves. Reikėjo pasitemti jų aptarnavimui. Čia dirbo komisija ir darbininkai. Kiekvienas turėjo sau paskirtą darbą atlikti, o jų užteko visiems. Pirmininkė Adelė Burbienė padėjo viską užsakyti ir patvarkyti.

Parengimo komisiją sudarė: J. Sačauskas, A. Jonikas, M. Masiulienė, K. Krikščionas ir A. Gintneris; prie baro dirbo: D. Ketvirtis, O. Švirnickienė, M. Langis, P. Belions, J. Klimas, A. Burbienė ir kiti. Maistą pagamino M. Masiulienė ir darbuotojai jo paskirstyme — B. Bayer, O. Sadauskienė, T. Mickūnas, Norbutienė ir kitos.

Iš pikniko bus apie \$230 gryno pelno. Tai skaitoma gerai nusisekusi pikniku, nes tą dieną aplinkui buvo ir daugiau panašių pramogų.

Kitas Suvalkiečių Draugijos piknikas bus rugsėjo mėn. 6 d. ten pat.

A. Gintneris

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŪS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŪSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI IŠSIUNČIAMI PAŠTU KETVIRČIAIS INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes apręgsime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500" kostiumai ir palta, MANHATTAN marškiniai, LEE ir DISNEY skrybėlės.

Krautuvėje Jūs laukiami kasdien, o sekmadieniais nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nušimčių! Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

The big S with us-SERVICE

813 EAST 185TH STREET
6235 ST. CLAIR AVENUE
25000 EUCLID AVENUE
26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR SAVINGS

MIELI TAUTIEČIAI!

Pasaulinę Mugę New Yorke daugelis jūsų, be abejo, lankys. Tačiau laikas bus labai brangus, nes kiekvienas norės dar pabūti New Yorke ir susipažinti su šio pasaulinio miesto žymybėmis. Vis dėlto nepamirština, jog už New Yorko yra New Jersey valstybė, kuri gausi lietuviškomis kolonijomis.

Viena yra tokių KEARNY, apie 12 mylių nuo New Yorko. Nors nedidelė, bet turi kuo pasididžiuoti: nauja bažnyčia, baigiama įrengti parapijinė mokykla, statomas naujas vienuolynas seselėms mokytojoms, finansiškai pajėgus lietuviškas bankas ir du moderniškai lietuviški klubai — LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS CENTRAS ir LIETUVIŲ POLITIKOS KLUBAS. Abiejų klubų puikūs pastatai ir moderniškai įrengimai.

Vykdami į New Jersey, sustokite Kearny, pamatysite šios kolonijos lietuvių darbštumą ir sugebėjimus, o LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS CENTRE (6 Davis Ave., Kearny, N. J.) ir LIETUVIŲ POLITIKOS KLUBE (134 Schuyler Ave., Kearny, N. J.) pajusite tikrą lietuvišką nuotaiką, rasite senų pažįstamų ir iš čia išsiveisite gražių atmintinų įspūdžių.

LAUKIAME ATVYKSTANT!

J. Belza,

Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centro Pirmininkas

M. Služis,

Lietuvių Politikos Klubo Pirmininkas

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$1.69
5. PORT. SOUTHERN. RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Vyr. skaut. O. Zailskienė, atvykusi į v. s. dr. D. Kesiūnaitės laidotuves, lydimą v. s. I. Jonaitienės, lankėsi Dirvos redakcijoje.

• Inžinierių balius, ruošiamas Clevelande lapkričio 21 d., žada būti įdomiausiu šio rudens sezone. Laukiama atvykstant svečių iš Detroito, Chicago ir kitų miestų. Svečiams numatyta malonių staigmenų. Ruošia Korpl Plienais.

• Clevelando Vyrų Okteto koncertų reikalais prašome kreiptis į okteto administratorių šiuo nauju adresu: Petras Kudukis, 2958 Hampshire Road, Cleveland, Ohio 44118. Tel. 932-0959.

• Kun. Petro Dzegoraičio 25 m. kunigystės jubiliejinio banketo, kuris įvyks rugsėjo 27 d., bilietai jau parduodami ir galima įsigyti sekančiose vietose: pas parapijos K-to narius, Dirvoje, Ateities klubo pirminką J. Mikonį ir po pamaldų Spaudos Kioske pas V. Rociūną.

Organizacijos, norinčios suaktyvinti siveikinti, registruojasi pas Praną Stempužį iki rugsėjo 15 d., skambinant tel. MU 1-8450. Bilietų platintojai turi atsiskaityti su pinigais ir bilietais iki rugsėjo 13 d.

Šv. Jurgio parapijos Komitetas

• Wm. Citavicius Sr. (Citavicia), anksčiau gyvenęs 1389 Russel Rd., Clevelande, 1950 m. išėjęs pensijon iš White Motors Co., persikėlė į Tucson, Arizona, kur š. m. liepos 5 d. mirė vėžiu, sulaukęs 79 m. amžiaus. Našlė Ona dabar gyvena pas dukterį Victoriją Kubilius, 5802 E. Baker St., Tucson, Ariz., o sūnus Wm. Citavicius Jr. Clevelande. (sk.)

SAVININKAS PARDUODA

du namus: 1 brick veneer bungalow. Viršuje galima įrengti 2 kambarius. 3 minutės nuo naujosios parapijos bažnyčios ir mokyklos. Salia E. 185 gatvės.

1 pajaminis vienos šeimos. 5 kambariai apačioje, 4 viršuje. Aluminium siding. Geros pajamos. Arti Naujosios parapijos bažnyčios ir mokyklos.

Telefonas KE 1-9623.

(88)

PARDUODAMAS NAMAS dviejų šeimų, užbaigtas 3 aukštas. Bell Avenue, netoli Lakewoodo ligoninės.

\$19,900.
CL 1-0941

(88-90)

Detroito ir Clevelando skaučių stovykloje prie Sandusky pamaldų metu. Prie stovyklos altoriaus kun. R. Kasponis iš Clevelando.

Skaucų stovyklos vadovės: J. Pečiurienė, V. Atkočaitienė ir V. Butkienė.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGPĖČIO 2 D. Lietuvių Piliečių Klubo metinis piknikas Naurų sodyboje.

RUGSĖJO 6 D. Lietuvos Tautinės šventės ir K. Donelaičio minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia LB I apyl. valdyba.

RUGSĖJO 6 D. New Yorko vyrų okteto koncertas N. parapijos salėje.

RUGSĖJO 12 - SPALIO 15 Daiflininko A. Dargio ir skulptoriaus A. Mončio meno paroda.

RUGSĖJO 19 ir 20 D. Amerikos ir Kanados Skautininkų ir vadovų sąskrydis šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 20 D. susipažinimo pobūvis Čiurlionio Ansamblio namuose, Rengia LVS Ramovė.

SAVININKAS PARDUODA

2 miegamų medinis bungalow. Perdalintas rūšys. daug kitų pagerinimų. Naujoje parapijoje.

IV 1-8022

(88)

IŠNUOMOJAMI 5 kambariai viršuj. 225 E. 156 gatvė. Tel. 481-6747.

(88-90)

RUGSĖJO 27 D. kun. Petro Dzegoraičio 25 metų kunigystės jubiliejus - banketas, šv. Jurgio parapijos auditorijoje.

RUGSĖJO 27 - SPALIO 4 A. Tamošaitienės dailės, tautinių dainų ir drabužių paroda Čiurlionio Ansamblio namuose, Rengia LB I apyl. valdyba.

SPALIO 3 "Užburti vaikai". Vaidina Chicago K. Donelaičio mokyklos teatro mėgėjų grupė šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 10 D. SLA 136 kuopos vakaras šv. Jurgio par. salėje.

SPALIO 17 - LAPKRIČIO 19 Daiflininko V.K. Jonyno meno paroda.

Dr. Vaitėnas skaučių stovykloje rūpinosi sveikatos reikalais. V. Bacevičiaus nuotrauka

SPALIO 18 D. Lietuvių Bendruomenė rengia Lietuvių Dieną Naujosios parapijos salėje.

SPALIO 24 D. metinis Lithuanian Village ballus - banketas su programa Lietuvių salės patalpose.

SPALIO 25 D. Kristaus Karaliaus akademija ir metinė vakarienė Nauj. parapijos salėje. Rengia Moterų Sąjunga.

SPALIO 31. Metinis Korp. Neoluthania ballus.

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

EMILJA ČEKIENĖ

Paskaičiusi BALFo reikalų vedėjo kun. L. Jankaus klausimą: "kodėl mes greitai paminklus statyti, bet ne gyvuosius sušelpiti..." (Draugas š.m. 7,8), į kurį jis pats neranda atsakymo, bandžiau ir aš tą klausimą svarstyti, bet atsakymo, deja, taip pat neradau. Mirusiems, tiesa, mes negalime gražių žodžių nei lėšų paminklams, bet kol dar gyvi, jų nuopelnų nenorime matyti nei pripažinti. Štai ne taip seniai pasipylė spaudoje eilė nekrologų, didžiausių nuopelnų mirusiems priskaičiavo jo buvę draugai, tačiau dar gyvam esant ji, jų žodžiaisariant, vispusišką talentą buvo palikę žiauriam likimui, lietuvių visuomenel nežinomą ar užmirštą su jo visais sugebėjimais, kurie būtų buvę naudingi visai lietuvių išeivijai. Ir taip turėjome laukti, kol žmogus numirs, kad sužinotume, kokį deimantų žiurkį savo tarpe turėjome, kada draugai ėmė kelti jo asmenybę ir kartu save pasigarsinti kadise artimai su velioniu bendravus, visokias pareigas ėjus ir, žinoma, vis aukštesnes.

Tik viena berods, Los Angeles lietuvių kolonija nelaukia savos parapijos darbuotojų mirties. Jie nepraleidžia nė vienos progos nusipelnusį savo tautietį pagerbti ar premiją bei premijėlę laimėjusį ar kitą didesnį darbą atlikusį. Ir dar įdomiau, kad jie gerbia ne vien savo šeimos ar vienminčių organizacijos narį savųjų ratelį, bet gerbia kiekvieną to nusipelnusį plačiaja lietuviškumo prasme.

Tai negalėtume vadinti tuščia panegyrika, tai tik įvertinimas kito žmogaus pastangų lietuviško darbo baruose, tai kartu jo ir kitų paskatinimas ir toliau šį darbą tęsti, siekti dar didesnių laimėjimų. Tai gražus tos kolonijos tautinio solidarumo pavyzdys vietoje tokio atveju dažnai pasitaikančio pavydo jausmo ar nesidomėjimo kitų atliekamais darbais.

Vasarą lietuviško gyvenimo ju-

LAPKRIČIO 7 D. Pilėnų tauto vaidinimas šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 14 ir 15 D. Vaidilos Teatro premjera "Užburtoji dūdelė" šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 21 - GRUODŽIO 17. Daiflininko R. Viesulo meno paroda.

LAPKRIČIO 21 D. Inžinierių ballus, Ruošia Korpl Plienais.

LAPKRIČIO 21 D. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia LVS Ramovė.

LAPKRIČIO 22 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos pietūs šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 26-29 D. Amerikos ir Kanados Ateitininkų Sendraugių suvažiavimas.

GRUODŽIO 19 - SAUSIO 21. Daiflininko V. Kasulio meno paroda.

GRUODŽIO 27 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos Kalėdų eglutė šv. Jurgio parapijos salėje.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas Slovėnų auditorijoje. Rengia Lietuvių Bendruomenė.

SAUSIO 3 D. Šv. Kazimiero mokyklos kalėdinė eglutė.

VASARIO 20 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos parengimas.

KOVO 7 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos ruošiami pietūs, "Aukuro" ansamblio išvykoms paremti.

BALANDŽIO 4 D. "Aukuro" ansamblio metinis koncertas.

BALANDŽIO 25 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos tradicinis metinis ballus.

BALANDŽIO 26 D. Margučių ridinėjimas, Ruošia Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla.

dėjimas persikelia iš salų į plūdinius ar į jaunimo stovyklas, kur privažiuoja jaunų dienų prisiminimai, dvasioje atjaunėti, gamtoje tyru oru sustiprėti bei vaikų aplankyti ir daug vyresniųjų. Visi reikalingi poilsio ir atostogų metu dažnas nemėgstame įvairių problemų spaudoje diskutuoti ar panašių klausimų skaityti. Net ir laikraštį paėmę į rankas, ieškome kokios novelės ar atsiminimų, kurių paskutiniu metu itin gal specialiai vasaros laikotarpiui pagausėjo. Atostogų patogus laikas ir daugiau atsiminimų parašyti. Juk rašantysis grįžta į tolimą praeitį, į gražius jaunystės laikus, prisimena karjerą, draugus ir bendradarbius, taip pat ir viršininkus, kuriuos jis gerbė ar neapkęsdamas akiai pataikavo. Dabar atsiminimuose yra proga vienus pagarbiai prisiminti, kitiems atsikėryti viešai išjuokti, nežinrin į miręs ar gyvas.

Atsiminimai įdomūs ir skaitytojams, nes kai kurie randa save, kiti draugų ir šiaip gerai žinomų pavardžių. Tačiau, kalbant apie atsiminimus, darosi keista, jog dar neteko skaityti nei storose knygose nei trumpuose rašiniuose, kad pats autorius turėtų nors vieną, kad ir mažaižiną žmogišką ydą. Jos visos sukrautos į kitus jo gyvenimo kelyje sutiktus asmenis: draugus, bendradarbius, viršininkus, pavaldinius bei pripuolamai sutiktus žmones.

Tokių būdu atsiminimų autoriai, žiūrint į jų raštus iš literatūrinio ar istorinio taško, daug ar mažiau pasitarina bendram lietuvių tautos labui, tačiau jiems pagerbimų ruošti netenka, nes atsiminimuose patys pasigėrbia, išskeldami save aukščiau visų kitų mirtinųjų.

Vasarą ar žiemą be spaudos neišsiverčiame, itin be periodinės. Teisingai A. Smetona 1932 m. apie ją sakė:

"Rašytasis, ypačiai spausdin-tasis žodis yra labai garbinamas; periodinei spaudai lenkiame, kaip keltinai pasaulio galybei. Kas skaitęs laikraščius, tas esąs išmintingas, visu kuo pranešas tuos, kurie jų neskaityt". Spauda tikrai yra galybė, tačiau galybė abejopa: valyva ir nevalyva. Raštu galime prisakyti dory ir nedorų daiktų, galime daug naudos duoti, bet ne mažiau ir žalos pridaryti: destis kokia spauda, destis keno rankose ji randasi.

Lietuviams tenka ne tiek savo praeitimi džiaugtis, kiek savo ateitimi susimąstyti. Reikia rūpintis kad spauda būtų tyresnė. Ji bus tyresnė, kai švarios rankos jai vadovaus. Atsiminkime, kad nuoduose mirklyta plunksna pridaro mūsų tautai daugiau žalos, negu jos priešai. Dora spauda reikla platinti, o nevalyvajai nežvarios sielos rašomai, neturėtų būti vie toš mūsų tarpe -- sakė jis.

Šiuo metu pavergto mūsų tėvynės periodinės spaudos leidinių išleidžiama gana daug ir dideliais tiražais. Bet kokia iš jos nauda, kad yra okupanto "nevalyvoje" rankose, kad ji visapirrašyta "nuoduose mirklyta plunksna" ir todėl mūsų tautai daro tik žalos ir jos niekas nenori skaityti nors ir prievartaujant, kaip nuolat skundžiamasi tų leidinių puslapiuose.

O ką gi su mūsų išeivijos periodine spauda? Kokiose ji rankose ir kokia plunksna rašoma? Deja, ir čia yra visokios ir įvairios rankose, tik skirtingas tas, kad galime, turime teisę laisvai pasirinkti ir prenumeruoti bei platinti tą, kuri skleidžia lietuvių tautos išlaisvinimo, o ne garsina okupanto "nuopelnus" mūsų tėvynel. Kad atskirtume, kuri iš jos yra gera ir kuri bloga, nors vasaros karščiai ir atostogos, bet jei laikraštį imame į rankas, tai pasistenkime ne vien paveikslukus ar antraštes peržiūrėti, bet paskaitykim ir turinį. Jei kartais jos puslapiai mirga dvasiškių ir net aukštai tituluotų bei mūsų diplomatų nuotraukomis, tai dar nereikia, kad to laikraščio turinys tarnauja lietuvių tautos reikalams ir, kad jis primateas eiliniam išeivijos lietuviui patriotui.

Nepamiršk atnaujinti prenumeratą!

How to Buy a Car and Save Money -

finance it through your Cleveland Trust Bank

75 CONVENIENT BANKING OFFICES
Every Banking, Loan, Safe Deposit and Trust Service

Member Federal Deposit Insurance Corporation

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KVIETIMAS-PRANEŠIMAS

Lietuvių Komitetas Pasaulinei Parodai nuosirdžiai kviečia visus Amerikos ir Kanados lietuvius į istorinę **LIETUVIŲ DIENĄ** pasaulinėje parodoje New Yorke — rugpjūčio mėn. 23 dieną, sekmadienį.

Į šią lietuvių dieną suvažiuoja net 37 chorai su 1400 dainininkų ir 700 tautinių šokių šokėjai.

Lietuvių Dienos išvakarėse, **rugpjūčio 22 dieną**, didžiulėje 69th Regimen Armory salėje, East 26th Street ir Lexington Ave., New York, 8 v. v. įvyks krepšinio varžybos tarp Šiaurės Amerikos ir Rytų Sporto Apygardos lietuvių rinktinių.

9:30 v. v. Lietuvių Dienos programų išpildytojų ir svečių susipažinimo vakaras tose pačiose patalpose. Šokiams gros Neo-Lithuanų 18 asmenų orkestras iš Cleveland, Ohio.

Lietuvių Diena, rugpjūčio 23:

12 val. Vainiko padėjimas prie lietuviško kryžiaus, parodos rajone, Meditation Lane and Avenue of Africa;

12:30 šv. Mišios už kenčiančią tėvynę Lietuva Singer Bowl pavilijone. Mišias laikys Kauno vyskupas J. E. Vincentas Brizgys;

1 val. 30 min. Paradas. Parade į Singer Bowl — Lietuvių Dienos dainų ir šokių festivalio vietoje, žygiuos tik dainininkai, šokėjai, ir užsiregistravusių karo veteranų bei kitų lietuviškų organizacijų atstovai su vėliavomis. Paradą lydės Bostono šv. Petro ir Povilo parapijos orkestras;

2 val. Lietuvių Dienos dainų ir tautinių šokių festivalis Singer Bowl pavilijone.

Kalba pasakys angliškai ir lietuviškai Juozas Kajeckas, Lietuvos Atstovas Washingtone.

Programai vadovaus — Hollywoodo aktorė — Rūta Lee Kilmonytė.

★

P.S. Pasitaikius blogam orui, Lietuvių Dienos programa įvyktų 69th Regiment Armory salėje, East 26th Street & Lexington Ave., New York.

Smulkesnėms informacijoms apie Lietuvių Dieną, ženklelių brošiūrų ir vadovų įsigijimą, prašome kreiptis — nuo rugpjūčio mėn. 1 dienos — į LITHUANIAN COMMITTEE FOR THE NEW YORK WORLD'S FAIR, 33 W. 42nd Street, New York 36, N. Y., Room 928. Tel. (212) LA 4-6484.

Aukąs siųskite: Mr. A. Setikas, 84-11 101 St., Richmond Hill 18, New York.

Dar kartą visus nuosirdžiausiai kviečiame į šią didžią Lietuvių Dieną ir dėkojame už aukas.

Lietuvių Komitetas Pasaulinei Parodai New Yorke.

ŠV. ANTANO TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVĖS METINIS RAPORTAS

Joseph F. Gribauskas, Bendrovės vedėjas.

Šv. Antano Taupymo ir Skolinimo Bendrovė, 1447 So. 49th Court, Ciceroje didžiuojasi pasiekusi \$3,300,000,00 per pasku-

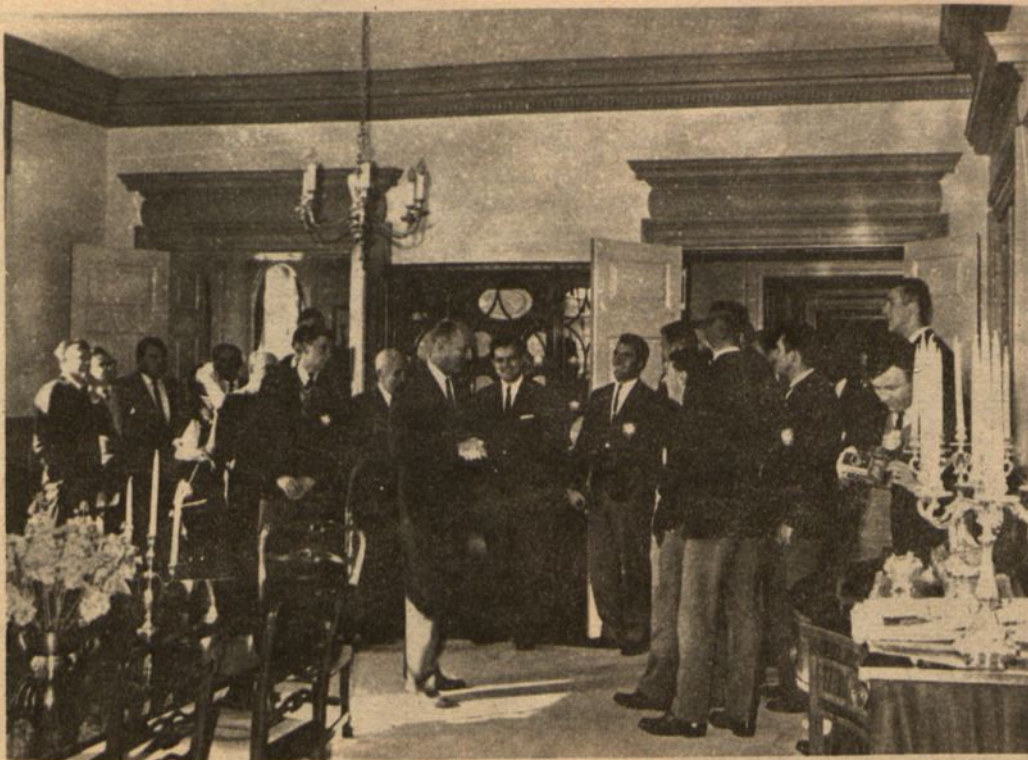
tiniuosius metus. Šių metų birželio 30 d. buvo pasiekta rekordinė suma \$29,262,000,00. Šitie skaičiai rodo mums, jog

A. L. T. S-gos Detroito skyriaus garbės nariui

DR. JONUI SIMS

mirus, jo žmonai MARIJAI ir artimiesiems nuosirdžią užuojautą reiškia

A. L. T. S-gos Detroito Skyriaus Valdyba ir nariai

Mūsų krepšininkai apsilankę JAV ambasadoje Canberroje. Ambasadorius W.C. Battle (viduryje) kalbasi su krepšininkais.

Ši įstaiga yra paaugusi 13% daugiau negu per ankstesnius 1962-1963 metus, praneša Bendrovės vedėjas Juozas F. Gribauskas. Už šį Bendrovės turto paaugimą galime būti dėkingi šios apylinkės gyventojų sugebėjimui ekonomiškai tvarkytis.

Per paskutiniųjų metų laikotarpį, šv. Antano Taupymo ir Skolinimo Bendrovė išmokėjo virš milijono dolerių procentais savo taupytojams.

Gribauskas aiškina, kad nuo stipraus santaupų padidėjimo šioje bendrovėje, priklauso ir didesnis paskolų išdavimas namų pirkėjams šioje apylinkėje. Jis numato, kad ir ateinantieji metai šiai Bendrovei bus sėkmingi ir namų pirkimo finansavimas didės.

• Solistė P. Bičienė ir muzikas A. Kučiūnas vyks ta į Kolumbiją, kur dalyvaus Lietuvių Bendruomenės įkurtųjų koncerte rugpjūčio 8 d.

• Ricardo C. Mušketas, studijuojąs Buenos Aires universitete ir aktyviai dalyvaująs Argentinos lietuvių jaunimo veikloje, radijo valandėlėje, jaunimo orkestre, dabar pasinaudodamas atostogomis atvyko į JAV aplankyti savo sesers Violetos.

• Lietuvių Fronto Bičiulių Vyr. Tarybos Rinkimų Komisija prašo LF bičiulių nepamiršti, kad balsavimo terminas į LFB Vyr. Tarybą baigiasi rugpjūčio 5 d.

• Dr. L. Kriaučeliūnas, Vaikų Namų mokslo metų užbaigimo proga paaugojo visos vasaros atostogų nuomą — 3 mėn., ne 2 kaip buvo paskelbta spaudoje. S. Vaišvilienė atsiprašo dr. L. Kriaučeliūną už padarytą klaidą.

• Mokyt. J. Juknevičienė lanko Montessori Mokytojų paruošimo kursus Alcuin mokykloje, Chicagoje. Kursai trunka vieni metai; 10 savičių vyksta paskaitos, medžiagos demonstravimas, vaikų stebėjimas, per žiemą praktika, kurią J. Juknevičienė atliks lietuviškuose AL Montessori draugijos Vaikų Namuose.

J. Juknevičienė yra baigusi Marijampolės Mokytojų Seminariją. Pedagoginį darbą dirbo Lietuvoje, Vokietijoje ir liuanistinėje šeštadienio mokykloje Montrealyje, Kanadoje. 1963-64 metais dirbo asistente Montessori Vaikų Namuose.

BOSTON

• Adv. Antano O. Šalnos straipsnį "Voice of Oppressed Lithuanians" ryškioje vietoje įsidėjo Bostono Sunday Globe liepos 12 d. Jame be kita ko sakoma: "Lietuviai — kurių gyvoji kal-

Sydnejuje mūsų krepšininkai aplankė jaunos grafikės Ninos Meškėnaitės meno parodą. Inž. Valdas Adamkavičius, besikalbąs su dail. Vaciu Ratu (kairėje), nupirko du N. Meškėnaitės darbus.

E. Karpavičiaus nuotrauka

ba sudaro raktą tirti filologijai ir civilizacijai, siekiančiai ankstesnius laikus, negu buvo atrasta Amerika — tebėra komunizmo pavergti, kai tuo tarpu Azijos ir Afrikos tautelės keliamos, joms pripažįstama pilna nepriklausomybė ir teikiama parama..."

* VYTENIS VASILIŪNAS ruošia vargonų muzikos koncertą, rugpjūčio 8 dieną Methuen Mass. Memorial Hall salėje. Koncerto programoje J.S. Bach, Jean J. Roger - Ducasse, Jeronimo Kachinsko, Paul Hindemith ir Cezar Frank kūriniai. Koncertas prasidės 8 val. 30 min. Methuen Memorial Hall yra pasiekama važiuojant 93 keltu Lawrence Hn,

• Csmos Parcels Express Co., J. Vaičiūčio įstaigoje, 327 W. Broadway, atsilankę galėsite ne tik užsakyti siuntinius, bet ir įsigyti ar užsiprenumeruoti Dirvą ir prez. Antano Smetonos monografiją.

Sydnejaus miesto burmistro pavaduotojas C. Noble kalbasi su reto aukščio svečių krepšininku E. Slomcinsku. E. Karpavičiaus nuotrauka

Sydnejaus lietuvių sporto klubas Kovas krepšininkams pagerbti liepos 11 d. buvo surengęs balių. Oficialią programos dalį pradėjo priėmimo komiteto pirmininkas V. Augustinavičius. Krepšininkų išvykos vadovas inž. Valdas Adamkavičius, atsakydamas į sveikinimus pareiškė, kad jo vadovaujamos sportininkų grupės tikslas yra skirtas mūsų lietuviško jaunimo suartėjimui ir geresniam bendradarbiavimui. Ballyje dalyvavo virš 500 svečių. Šį kartą vyravo lietuvių jaunimas, kas yra įrodymu, kad krepšininkų kelionė davė teigiamus rezultatus. Nuotraukoje baltus svečius po iškilmingos programos linksminasi.

Pats skaityk ir kitus ragink prenumeruoti DIRVĄ

PREZIDENTAS
REAGUOJA
REZOLIUCIJŲ
REIKALU

JAV prezidentas Lyndon B. Johnson gauna daug laiškų rezoliucijų pravedimo reikalu. Pabaltiečiai ir kiti amerikiečiai ragina Prezidentą visą reikalą sutvarkyti taip, kad Valstybės Departamentas nustotų trukdęs rezoliucijų pravedimui JAV Kongrese.

Pradžioje prezidentas Lyndon B. Johnson visus tuos laiškus persiųsdavo Valstybės Departamentui. Iš ten visiems būdavo atsakoma bendralaiškiu, kuriame nė vienu žodžiu nebūdavo užsimenama apie rezoliucijas, nebūdavo net minimas Lietuvos ar Pabaltijo kraštų vardas.

Neseniai prezidentas L. B. Johnson pradėjo atsakyti į visus laiškus, gaunamus rezoliucijų pravedimo reikalu, pats. Dauguma laiškų pasirašomi vieno iš jo padėjėjų — Ralph A. Dungan (Special Assistant to the President). Visi atsakymai labai migloti, klaidiną žmones. Iš laiškų susidaro įspūdis, kad prezidentas L. B. Johnson rezoliucijų pravedimas priklauso tik nuo Kongreso.

Toli gražu nėra taip. Valstybės Departamentas visomis išgalėmis blokuoja rezoliucijų pravedimą. Visi puikiai žinome, kad Valstybės Departamentas visas direktyvas gauna iš krašto prezidento.